

Årsskrift

for

Ringe Efterskole

1959

RINGE EFTERSKOLE

ÅRSSKRIFT

1959

30. ÅRGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Se frem, men ej tilbage.

En løsrevet linie fra en sang, der før var mere brugt. — En sang, Ingemann skrev, efter at han i årevis havde set sig tilbage, fordybet sig i historiens store navne og begivenheder, skrevet sine historiske romaner — som nu næsten heller ikke læses mere. — Ej heller er det meningen, jeg vil gennemgå dem her, men gå ud fra situationen: En digter, der har levet sig sammen med en forgangen tid for at male for sine samtidige, store mænd og deres bedrifter, for at noget af den ånd, som den gang levede — sådan mente Ingemann — atter skal besjæle danske mænd og føre dem frem til dåd i nutiden. — Jo, det var meningen:

*Stig op af graven, du slægt som døde,
forkynd os dit fald og afmal os din brøde.
Advar os for udslættelsens dom,
og vis os, hvorfra din frelse kom.
— — — — — vækker ånden
styrker hjertet og ruster hånden
til dansk, og stor og herlig id
til Danemarks frelse i nødens tid. — — —*

Og så efter de mange års leven sammen med fortiden gør digteren op:

*Jeg så kun tilbage. Mig livets lyst bortklang,
da toned mig i sjælen så lystelig en sang.
Se frem, men ej tilbage, hvad hjertet attrår,
måske dog engang under solen du når.*

Rundgangen er slut. For så vidt modsiger digteren sig selv. — Men lad os undersøge sagen lidt nærmere. Måske gælder her ikke alene et »enten — eller« — men også et »både og«.

Livet for os mennesker er ofte sammensat af flere ting, og kun i sammenhæng får det hele sin rette mening.

Lad os tage tiden, som den viser sig for os nu. Vi er ganske på det rene med, at al sund ungdom ser frem — som altid — mod de mål, som skal nås. De unge har målene for-

ude, og der er meget, der skal nås — kundskaber — dygtighed —. Skolerne hjælper til af karsken bælg med at stopfodre dem. For vi skal følge med tidens krav — dens brøl —: engelsk, tysk, mathematik, fysik, atomteori, og hvem ved hvad. — Jo, færdselslære, erhvervsvejledning. — Hvis den unge — pige eller dreng — ikke ved, hvad hun eller han egner sig til, skal de psykoteknisk prøves. Så kan de få at vide, hvad de ikke egner sig til. (Det kunne de måske have fået at vide af andre også). — Måske kan de også få at vide, hvad de egner sig til. — På skolerne kommer konsulenter med foredrag om penge og økonomi. — Tillige er børnenes sundhed under skarp opsyn af en skolelæge, der giver gode råd, samt vaccinerer mod snart sagt alle smitsomme sygdomme. —

Hvis det ikke bliver en sund ungdom, en sund slægt, er det i hvert fald ikke det offentlige skyld. Med hensyn til bakterier ville det være et stort plus, hvis man kunne blive vaccineret med endnu en bacille — knallertbacillen — så at den sygdom, der hærger frygteligt blandt en del unge, kunne holdes inden for rimelighedens grænser.

Åndelig påvirkning fås meget let i store doser ved flittig brug af dertil egnede blade: Tempo, Tidens kvinder, Alt for damer og anden lektüre også kaldet den kulørte. — Da arbejdstiden er kortere nu end før, prøver man at bøde på løsgængeri ved oprettelsen af fritidsklubber, hvor man plejer forskellige interesser, såsom ved at lære de unge at samle frimærker og klistre dem i album, flette piskesnøre og lade de musikalske evner udvikle ved en omgang kraftig jazzmusik o. a. — udvikle behændigheden f. eks. ved bordtennis.

De unge, der er egnede dertil — og en klat mere — skal selvfølgelig have en eksamen. En del kommer på efterskoler, ungdomsskoler for også at lære lidt mere og lære at stå på egne ben uden for hjemmet, andre anbringes der, for så er de da af vejen andre steder . . . i skoler og hjem. Tilværelsen kan blive barsk nok senere hen for den enkelte.

Skolerne er overfyldt, så uddannede lærere ikke kan skaffes. Så må der tages i brug, hvad der er for hånden, somme tider med held, andre tider med mindre held. Ingen tvivler

vel om, at den ny skolelov skal være til landets bedste, selv om den ikke er født for sent.

På tværs af alt dette, surt blandet med sødt, er der vel heller ingen tvivl om, at man i skolerne, lærere med elever, går i kast med arbejdet, med iver, at lære, at undervise, at opdrage. Disse tre ting vil til alle tider være noget, der skal stå midt i kampen, for tiden der ligger foran. — Og af udfaldet afhænger såre meget for de børn og unge, som skal oplæres, undervises og opdrages.

Det må være de ældres sag at forstå det. Selvfølgelig må der opdrages med fremtiden for øje, og med tiden, vi lever i, som udgangspunkt. Vi kan ikke nøjes med det samme som for slægtled siden. Tiden er en anden. — Men, når vi bruger historien og litteraturen som hjælpemidler — må vi se tilbage —. Og historien må fortælles, nu som før, for at den kan få liv. — Den megen tale om, at unge ikke vil høre, er ganske simpelt noget vrøvl. — En skole kan nu ikke bygges op ved elevernes selvstudium alene. — Begribeligvis skal elever selv arbejde. Men for at lukke op for fortiden må læreren i gang med fortællingen — eller foredrag.

Forstået ret, fortalt rigtig, er historien noget af det værdifuldeste hjælpemiddel i undervisning — og opdragelse.

Altså: Vi må prøve at lukke øjne og ører op hos vore elever for fortidens liv. Det kan så dreje sig om helte, konger, opfindere, digtere, eller hvad de nu var »stig op af graven, du slægt, som døde, forkynd os dit fald, afmal os din brøde« . . . o.s.v., thi også fortiden har fejl og fald at fortælle om. Den har kamp og sejr at melde om, for den enkelte og for et folk, — men når Ingemann fortsætter . . . og vis os, hvorfra din frelse kom, . . . rører han ved noget centralt. Hvor fik de dengang tro på deres sag, hvad hentede de styrke og kraft fra? Ja, det samme må i alt fald en skolemand også i vore dage spørge sig selv om — engang imellem —. Hvor får du kræfter fra til at blive ved? — Hvor tør du tro på, at du kan give de unge noget, som de kan bruge, som de kan få kraft af til at leve deres liv på, til at holde ud i de kampe, som hver enkelt må igennem, hvis de skal blive mennesker med indhold i.

Andre har tit løvet det samme eller noget lignende igen-

Vinteren 1958—59

nem af vanskeligheder. — Hør, hvad en anden digter synger:

*Vender sig lykken fra dig,
bl'r du i støvet trådt
og af fjender spottet
af venner selv forrådt.
Du skal det lidet agte,
når du dig selv ej sveg.
Vi sendtes hid til arbejde
og ej til lyst og leg.*

Det er nemlig de store menneskers kendetegn — adelsmærke — at de lefler ikke for bifald. — Det er der nok om. — De har deres mål at kæmpe sig frem mod, og så kan de andre sige, hvad de vil. — Og de andre siger meget. — Hvor ofte blev ikke den form for skole, højskolen er, kritiseret? Miskendt. Der var vel noget at kritisere. Men endnu flokkes de unge på disse skoler — atter i stigende tal, fordi der må være noget i den form og forkyndelse, der er i pagt med livet.

Vore efterskoler oplevede efter mange års beskeden tilværelse — også økonomisk — det store sus. Efter sigende er alle efterskoler nu fulde af elever. Vor linie ligger parallelt med højskolens, om end ikke fuldt anerkendt af »store bror«.

Sommeren 1959

Andre mener, at efterskoler er et sted, hvor man samler »skrammel« op, d.v.s. de, der ikke kan følge med andre steder, f. eks. lidende af den moderne sygdom: ordblindhed — eller lidende af lidt magelighed i den offentlige skole, skoletrætte eller ligefrem uartige elever. — At denne bedømmelse sker af folk ude fra — kan jo skyldes manglende kendskab til de faktiske forhold, og er i så fald tilgiveligt. Ingen har endnu kunnet udtale sig om noget, han ikke kender noget til, uden at ramme ved siden af.

Efter- og ungdomsskoler har nu som før den samme opgave: At lære leverne kundskaber og gennem fortælling at føre dem i forbindelse med de slægter, der har levet, og vise dem, hvordan de dengang levede som mennesker, folkeligt, nationalt, religiøst, — alt i forhold til, hvad eleverne kan modtage, og læreren kan yde.

Om historie kan vi udmærket bruge Johs. V. Jensens ord, at kun den, der har fortiden stuvet op som last, kan styre sin skude ind i fremtiden.

Kender de unge ikke til nederlag — af de store —, så ved vi lidt ældre måske noget om, hvilken værdi — dyrekøbt — det kan have — også at have lidt et nederlag. — Derigennem bliver vor forståelse måske dybere af fortidens mænd og kvinder. Intet menneske går fra sejr til sejr. Gennem modgang, nederlag læres også noget af livets tale.

Et menneskes værdi er ikke alene det, at der er drift i ham eller hende fremad, — men også, at væksten sker indad.

Denne sidste vækst *kan* hjælpes ved at se tilbage, lære af fortiden og bruge det som last ind i fremtiden.

Ikke alt drejer sig om vækst udad og i andres øjne. Det gælder altid: ikke synes, men være.

Karl Hedemann.

Kære drenge og piger!

Med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår sendes I alle de bedste hilsener.

Esther Torp.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever af*

*Holger, Knud, Bent, Karen Margrethe
og Karl Hedemann.*

Vinterens møder.

Som sædvanlig holder vi to møder i vinterens løb.

Det første: **Fredag den 22. januar kl. 20** taler

forfatteren Niels Anesen

»Mennesket i vor tid«.

Det andet: **Fredag den 12. februar kl. 20** taler

højskoleforstander

Uffe Grosen, Vallekilde.

Til begge møder er også gamle elever med forældre såvel som forældrene til nuværende elever meget velkommen.

Brød til kaffe medbringes.

Husk:

JULEFESTEN

afholdes

tirsdag den 29. december

kl. 19,30

Vi møder alle

De unge og de ældre.

Vor tid er i særlig grad optaget af omsorg for børnenes og de unges ve og vel. Den moderne pædagogik ligger næsgrus for barnet og den unge. Der bygges skoler i dette land som aldrig før set i historien, og i hver lille flække oprettes der eksamensafdelinger, for vor lille Peter eller Petrine skal da ikke snydes for den store, store lykke, som et eksamensbevis er — selv om det ikke er sikkert, der nogensinde bliver brug for det. Årene og tiden går, måske ikke just spildt, men så dog anvendt til noget ret uproduktivt. Og hvad med de unge selv? Ja, der holdes en mængde møder rundt om i vort land, hvor ungdommens forhold til en mængde »sager« bliver drøftet. Jeg har lige for ti minutter siden hørt i radioen om et sådant møde, hvor ungdommens manglende politiske interesse har været drøftet, og om hvad der burde gøres for at stimulere denne dalende interesse.

Det er jo nu nok alligevel på sin plads, at der gøres noget for børnene og de unge, det er endda i høj grad rimeligt, for hele vort lands fremtid afhænger deraf. Men er det nu helt sikkert, at vi ældre altid har den rigtige mening om, hvad der tjener vore unge bedst. Er det helt sikkert, at et ottende eller niende skoleår er til barnets eller den unges tarv? Eller er det bare vor egen forfængelighed, vi plejer!

Mon det ikke ville være på sin plads at spørge de unge: Hvad søger I? Hvad er det, I vil? Jeg husker endnu tydeligt for en del år siden, at nogle unge gik til et sogneråd for at få midler til anlæg af en sportsplads. Sognerådet var, som det oftest er tilfældet, sammensat af ældre »fornuftige« mennesker, der absolut ikke følte trang til at løbe efter en bold. Derfor gav man ikke de unge en sportsplads men en kro i stedet for. Nogle år efter ville en anden gruppe unge gerne have scene bygget til forsamlingshuset. Hvad fik man? Spiritusbevilling i samme hus.

Jeg tror, at man i højere grad burde undersøge, hvad de unges ønsker og trang går ud på. Det er da meget godt både

med nye — smukke kan man næppe kalde dem — skoler og andre uddannelsesanstalter, men er det egentlig dem, der er så hårdt brug for.

Hele vort moderne samfund er indrettet således, at alting bliver så nemt for os mennesker. Se nu blot skolen, så er den afgjort blevet meget mere opfindsom med at fylde børnene med kundskaber, der tager sig godt ud ved en eksamen. De, som er så lykkelige at bestå til den boglige linie, går næsten automatisk fra klasse til klasse, og de behøver ikke at spekulere ret meget over stoffet — det er lagt tilrette af moderne pædagoger eller psykologer, der nøjagtig ved, hvad hvert alderstrin kan fordøje i den afstukne tid.

De andre, som ikke slipper i den boglige linie, er skam ikke stødt ud i det yderste mørke. Nej, nej. De kan henvende sig på et autoriseret kontor for erhvervsvejledning, hvor de bliver undersøgt, og hvor det bliver fastslået, hvad de dur til, og da navnlig hvad de slet ikke kan bruges til. Så gennemgår eleven sin læretid i ditten eller datten fag, udmærket beskyttet af en fortrinlig læringlev, der bare har den ene skavank, at næsten ingen mestre mere vil have lærlinge. Derefter glider den unge ind i en fagforening, der bestemmer, hvad løn man skal have og under hvilke forhold, man må arbejde. Bliver der arbejdsløshed, findes der arbejdsløshedskasser, som man er forpligtet at betale til. Enten man kommer fra den boglige eller ikke boglige linie, har man mulighed for at forsikre sig mod alt muligt, så man på en tryk og bekvem måde kan nå de 67 og hæve sin aldersrente — undskyld, pension. Det er jo altsammen såre godt, både at skolen ikke er nogen terpe- eller prygleanstalt, og at mennesker ikke kommer på en hylde, hvor de ikke har nogen mulighed for at klare sig.

Er det da huset på Evighedsvej og den trygge og sikre tilværelse, der lokker de unge. Er det det ideal, den unge af i dag har for øje?

Jeg er ikke helt sikker på det. Jeg tror, at der nu, som der har været til alle tider, er en ungdom, der stræber opad mod tinderne, stræber mod noget stort, som de næppe selv kan finde udtryk for. Jeg tror, at der til stadighed findes en ungdom, der higer efter anerkendelse eller på en eller

anden måde søger at komme til at yde en indsats. Jeg tror, at drømmen om dåd stadig findes hos de unge. Vel findes der mange — alt for mange — der kun tænker på at slippe så let til alt, som ikke vil yde men kun nyde, men derfra og til at erklære, at moderne ungdom kun søger fornøjelser og adspredelser, er der et langt spring. Og når man bebrejder de unge, at de f. eks. går i klubber, hvor den meste underholdning består i grammofonplader, så er det ikke ungdommens skyld, men de ældre, som ikke har forstået eller evnet at give dem noget bedre.

Selv om man nu har moderne skoler, fremragende pædagoger og psykologer, erhvervsvejledere og hvad det nu alt sammen hedder, så kan der jo godt komme øjeblikke eller situationer i enhver ungs tilværelse, hvor alt det der ikke slår til, og hvor et kærligt eller alvorligt ord fra en erfaren mand eller kvinde er meget mere værd. Der kan i de afgørende øjeblikke opstå forhindringer, så man af forholdene tvinges bort fra det oprindelige mål, ja, man møder måske modgang og skuffelser, så modet til handling helt forsvinder. Hvor ofte hører man ikke nogen sige: Ja, da jeg var ung, ville jeg det og det, men far syntes. . . . jeg måtte ikke komme i lære o.s.v. Alle planer og anstrengelser blev spærret af uoverstigelige hindringer. Hvor kommer nu disse vanskeligheder, der stiller sig i vejen for de unges livsmål og forventninger, fra? Den første tanke, der melder sig, når modgang truer, er, at det er de andre, der er noget i vejen med, det er de andre, der ikke vil eller kan forstå en. Ikke vil eller kan forstå det fornuftige eller rigtige i ens planer eller tanker. I bedste fald får man måske nok et anerkendende ord eller et venligt klap på skulderen. »Men«, lyder det så, »du kender ikke ret meget af verden endnu, den er helt anderledes, end du tror. Men vent, til du bliver noget ældre, så er du så meget klogere, og så forsvinder de griller af sig selv«.

Der ligger man så med sin bitre skuffelse. Alle de vidt-favnende tanker eller planer ligger pladask i sølet. Intet under, at mange unge føler sig bitre, og mange bliver måske knækkede for livet.

Her er det, at alle ældre og erfarne må hjælpe, så ung-

domsdrømmen ikke ender i fortvivlet pessimisme. Derfor skal den opvoksende ungdom vejledes, den skal ind under et oplysningsarbejde, der bæres af dyb livskendskab, og her gælder det om at have tålmodighed. Hjem og skole bør her hjælpes ad, indtil livet selv, som er den største læremester, fuldender vejledningen.

Men her svigter ofte både hjem og skole.

På skolens timeplan findes alle mulige fag, som er nødvendige for, at man senere kan blive dygtige embedsmænd, håndværkere eller landmænd. Men i stedet for det snobberi, der i disse år ydes et fag som fremmedsprog, kunne man indføre et fag, der passende kunne kaldes menneskekundskab. Jeg mener ikke dermed, at det er gjort med at indføre psykologi som fag, men til gengæld skulle den gennemtrænge al anden oplysning og opdragelse.

Den anden store skuffelse, der møder den unge, er, når han opdager, at fejlen ikke ligger hos de andre, men at den findes inden i en selv. Det er den bitre tid, da man lærer sig selv og sine mangler at kende, kommer til klarhed over, at ens kræfter eller mod ikke er så stærke eller gode, som de burde være for at nå det høje mål. Derfor er det hjemmenes og opdragerens opgave nu at hjælpe den unge til at forstå omverdenen rigtig, og ved hjælp af pligter at give den unge lejlighed til at lære sig selv og sine evner at kende. Kun derigennem kan skuffelsen og bitterheden forvandles til mod og livsglæde. Det gælder først og fremmest om at hjælpe den unge hen på den vej, som hans udvikling og evner kan klare. Til syvende og sidst må vi nemlig gøre os klart, at der nemlig ikke findes nogen anden dannelse, end den vi selv skaber.

Et skoleophold på en ungdoms- eller højskole en vinter eller sommer giver den unge et kærkoment pusterum i hverdagsarbejdet. Det kan give den unge overblik over sig selv og tid til eftertanke. I samliv med kammerater fra de forskellige samfundslag og stillinger, lærer man at drage sammenligninger og at tænke selvstændigt over tingene.

Hele tiden skal den unge mærke, at man tager ham alvorligt, og at man agter hans mål. Så finder han nok efterhånden sig selv og opdager, at trods forskellige mål og idealer

vil selve det at indordne sig i et fællesskab med andre bringe klarhed og ro og trænge ens personlige ønsker i baggrunden.

En sådan selvovervindelse vil være det første skridt til den selvdannelse, der betinger et frugtbart medarbejderskab til gavn for en selv og til gavn for det folk, man tilhører.

Thomas Nielsen.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår ønskes alle »gamle« og nye elever.

Kære piger!

Jeg sender i år en særlig hilsen til jer, idet jeg ved sommerskolens afslutning ophørte med arbejdet på skolen for derved at få mere tid til mand og børn, hvad der også trængtes til. Man kan nu engang ikke fylde to pladser fuldt og helt. Det kan dog ikke nægtes, at jeg undertiden savner arbejdet blandt jer unge piger.

Jeres friske humør og glade smil, samt de pudsige ting, der kunne hænde i skolekøkkenet, var med til at gøre arbejdet indholdsrigt. -- Tak for det hele.

Jeg håber, I er klar over, at I fremdeles er velkomne her hos os, selv om jeg er holdt op på skolen.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Ellen Johansen.

Alle gamle elever ønskes en glædelig jul.

Erling Andersen.

Kære gamle elever.

Hvis jeg sad på månen og så ned på en lille hvid sky, så var jeg et lykkeligt menneske, — med disse ord indledte pastor Poul Hansen, Ryslinge, sin tale ved åbningsmødet sidste år.

Ja, siden da har russerne og amerikanerne mangan gang forsøgt med raketter, drabanter, rumskibe og hvad ved jeg; men vel stadig uden resultat. Hver gang, der er sådan en månerejse på tale, er folk fyldt af spænding, — de læser aviser, hører radio, ser fjernsyn, for at følge med, om det virkelig denne gang skulle ske, at et eller andet skulle blive hængende på månen. — Ja, hvem ved, om vi måske i det kommende år skulle sikre os en byggegrund, et sommerhus, eller bare en lille kolonihave der oppe, så havde vi dog altid et sted at tage hen på en week-end-tur eller i en ferie. — Ja, man smiler og trækker på skulderen, er verden blevet tosset — eller hvad. —

Altså, vinterskolen begyndte — gik slag i slag, julen nærmer sig, vi holdt Luciafest, juleafslutning og den 29. decbr. julefest for gamle elever.

Fra nytår gik skolen sin vante gang, der blev to gange holdt møder, hvor henholdsvis forfatteren Palle Lauring og skuespillerinden Ellen Malberg underholdt, begge møder var godt besøgt.

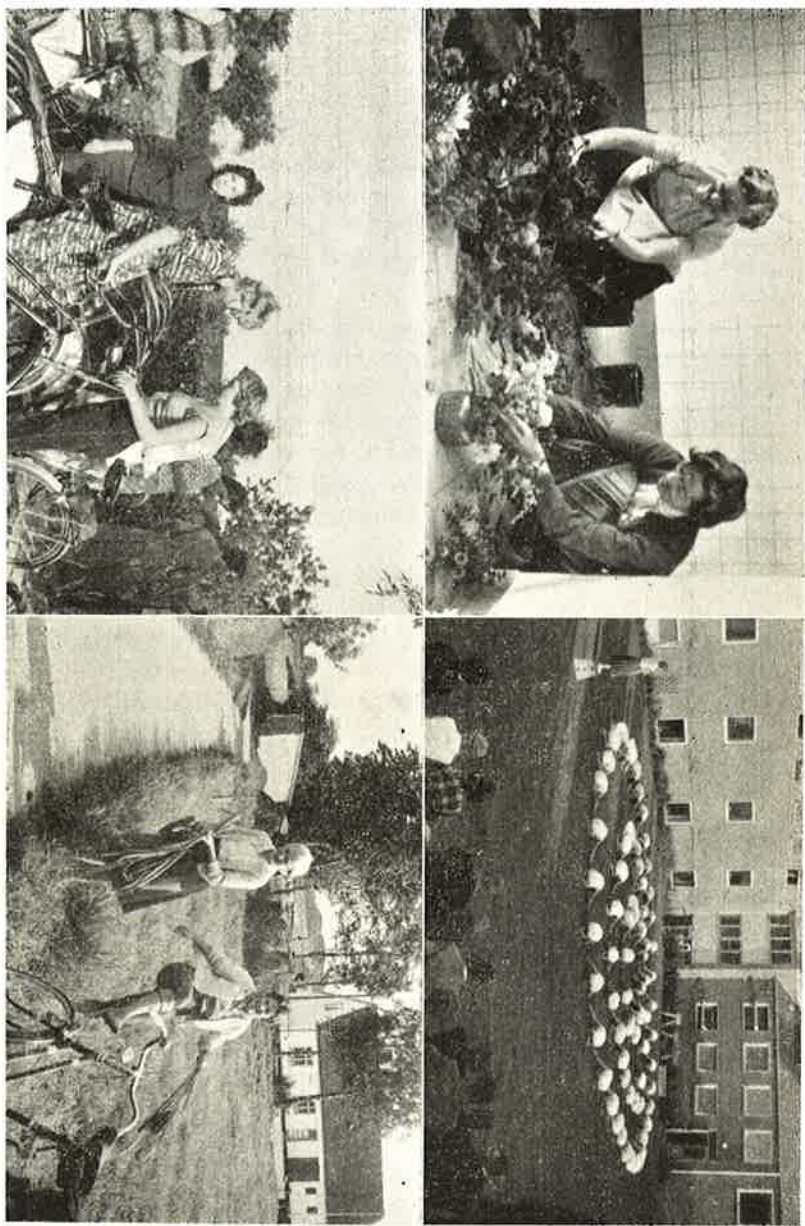
Forældredag blev som sædvanlig holdt midt i marts med det ordinære program.

Efter en Odensetur, og nu en tur til Hedemann skov engang i marts, sluttede vinterskolen, lidt tidligere i år på grund af påsken.

Den 3. maj startede sommerskolen med 72 piger, det største sommerhold endnu.

Pastor Johansen, Søllinge, talte ved åbningsmødet.

Tiden, som altid jager afsted, gik, — uge efter uge, og før vi ser os om, nærmer ferien sig.

Ud over Lombjergefesten var der ingen særlige fester eller udflugter.

Efter sommerferien sidst i juli havde vi en dejlig tur til Bornholm, vi var desværre lidt uheldige med vejret, trods den tørre sommer i år skulle det lige akkurat regne i de 3 dage, vi var der, men vi fik dog alligevel en god tur ud af det, dog måtte vi gå glip af nogle af de planlagte ture.

Den første søndag i september holdt skolen årets elevmøde, det var som sædvanlig i 2 dage, og var godt besøgt.

Fætterbal for sommerpigerne havde vi engang i september.

Og den 28. september rejste pigerne fra skolen.

Vi er nu godt i gang med det nye hold. —

Karen Margrethe er rejst herhjemme fra, og er i vinter på Flemming efterskole.

Med ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår sendes de bedste hilsener til alle gamle elever fjern og nær.

Inge Pedersen.

Elevmødet den 3. og 4. september 1960.

Lørdag:

- Kl. 15,00 Vi samles ved kaffebordene. Derefter foredrag. Generalforsamling i elevforeningen. Eftermiddagen slutter med gymnastikopvisning.
- Kl. 18,30 Aftenspisning.
- Kl. 19,30 Underholdning — derefter dans.

Søndagen:

Morgenmad.

- Kl. 10,00 Foredrag ved en af skolens lærere.
- Kl. 12,00 Middag. — Frit samvær.
- Vi slutter med kaffebord søndag eftermiddag.

Betaling for hele mødet og alle måltider 13 kr.

Klip her og send det i en konvolut.

Til Ringe efterskole.

Undertegnede indmelder sig herved som deltager i elevmødet den 3. og 4. september. — Jeg ønsker at deltage i følgende måltider.

.....Lørdag aften

.....Søndag morgen

.....Søndag middag

Sæt kryds ved de måltider du ønsker at deltage i.

.....
Navn

Vor tids bonde.

Engang var Danmark et land, der var fuldstændig dækket af skov. Menneskene, der levede her, måtte jage skovens dyr eller fiske ved åer og kyster. Siden ryddede man skoven og gjorde jorden til agre, så der kunne leve flere mennesker, og fra den tid har vi haft bønder i Danmark.

Bonden var en fri og stolt mand, der sagde høvdinge og konger sin mening på tinge; men da samfundet ændrede sig i middelalderen, gav mange bønder, der ikke så mulighed for at klare det nye, sig ind under egnens største jordrot, og på den måde blev en helt ny stand til. Vi fik adelen ved den lejlighed. Resten af bondestanden mistede i de følgende århundreder en stadig større part af sin frihed, så den til sidst stod som den ringeste og mest foragtede stand i forhold til borgere, gejstlighed og adel.

Da bonden var sunket dybest, nærmest reduceret til et intelligent arbejdsdyr efter andres mening, blev han igen rejst. De få fremsynede mænd, der troede på bonden, fik ret. Han blev et helt andet menneske. Det kan f. eks. vises gennem det gamle mundheld, bonden brugte: »Hellere sove sig arm end slide sig arm.« Det uendeligt selvopgivende blev afløst af Peder Laales ældgamle ordsprog: »Ej fanger sovende mand sejr.«

Det viste sig, at der i bonden fandtes reserver, man aldrig havde forestillet sig. I det 19. århundrede skete der mere på landet, end der nogensinde før var set. De folkelige vækkelses historier taler f. eks. deres tydelige sprog om, hvad der lå gemt i bonden. Det er ikke bønder, der har stået forrest i rækken, når det var programtalen det gjaldt; men det var bønder og andre jævne folk i de små landsbyer, der omsatte det folkelige livssyn i virkeligheden. Bønderbørn fyldte højskolerne og omsatte det livssyn, der spirede hos dem der, i det hverdagsliv, der levedes, hvor de fik deres livsvirke.

Det blev måske ikke helt, som de havde tænkt, det skulle være; men bonden har fra naturens side sine begrænsnin-

ger. Er man en gang bondefødt og bondeopdraget, må man overholde disse begrænsninger, hvis man ikke skal miste sin ægthed. Det er sikkert kun få, der har siddet i kredsen af tjenestefolk, familie og naboer og læst højt af Ingemann og sunget med kredsen efter højskolesangbogen. Den slags ville føles som noget ublufærdigt for de fleste. Men det er alligevel en almindelig opfattelse hos mange, at sådan var det engang. En ikke helt ærlig hjemstavnsliteratur må bære en stor part af skylden for dette.

Sandheden om livet hos bønderne på den tid er nemlig ganske anderledes barsk. Arbejdet var ofte næsten urimeligt hårdt, og man måtte begynde tidligt og standse sent hver dag for at nå det. Vor litteratur ved også at fortælle om nød, barskhed, social utryghed og ulighed i en grad, som vi næppe helt formår at sætte os ind i. I det 20. århundrede er udviklingen fortsat, og vi er nu ude over de værste sociale vanskeligheder. Der er ikke længere synlig forskel på et byhjem og et hjem på landet. Det er de samme møbler, gardinstoffer og radioer, man finder, og det er ikke længere kun i byen, at det daglige arbejde er tekniseret. Landbrugets mekanisering har taget det hårdeste slid. Dette forhold forleder med jævne mellemrum skribenter og foredragsholdere til at fremhæve plovmanden, »der bag sit sindige spand heste gik og sang, mens lærkens triller lød over hans hoved«, eller »bonden med sædekurven«, som var »i kontakt med naturen og hørte vibers og mågers skrig«, i modsætning til vore dages landmand på »osende og brølende traktorer«.

Jeg har aldrig hørt nogen omtale, hvorledes plovmandens fødder havde det efter en dag i nær kontakt med fædrenes agre.

Det er på mode at tale om bonden, der nu bliver rodløs og uægte i sit væsen, fordi hans husdyr og agre er forvandlet til et produktionsapparat. Også arbejdsglæden skal være på retur. Jeg har noteret følgende fra et foredrag holdt over emnet »Den nye tids bonde«.

»Arbejdet er blevet noget, landmanden skal have overstået på så kort tid som muligt. Han bliver forjaget i sine bestræbelser på at få et stort økonomisk udbytte af de timer,

hvor han arbejder, og alt dette betyder, at der ikke bliver tid til virkelig at leve sig ind i sit arbejde.

Arbejdsglæde var noget, man kendte i gamle dage; men nu er det et begreb, som mekaniseringen har afskaffet. Mennesket på land og i by bliver udadvendt og overfladisk — man ser det blandt andet på, at teatre ofte har svært ved at klare sig, mens forlystelsesindustrien blomstrer. Bøger, der kræver tænkning, sælges kun i få eksemplarer i dette land; men samtidig oversvømmes vi af underholdende bøger uden noget indhold. Midt i alt dette lever mennesker, som har svært ved at være naturlige, som frygter for at komme til at blotte sig, som kæmper for at bevise sin egen betydning, men glemmer at være medmenneskelige«.

Det citerede stammer fra forrige efterår og er sagt af en højskolemand. Regnskabet stemmer bare ikke. Man glemmer at se på bonden, som han er. Inderst i bondens væsen er der noget evigt forsigtigt. Igennem de 37 generationer, hvor bønder har dyrket Danmarks jord, har tiderne vel skiftet meget; men ét har altid været sikkert: Der er ikke noget, man helt kan lide på. Alting kan slå fejl, når man mindst venter det, når resultatet af arbejdet hviler på naturens omskiftelige forhold. Det er en erfaring, som ligger dybt i enhver bonde.

Hvis vi kunne arrangere et møde mellem en nutidsbonde og 4—5 af de bønder, der før ham har dyrket de samme agre, så ville de, når den første nyfikenhed overfor tidernes metoder havde lagt sig, begynde at drøfte høstudsigten og muligheden for at bjerge den godt og sikre udkommet til næste høst. Der skal nemlig held til, dygtighed gør det ikke alene. Derfor hører man sjældent en landmand udtale sig om, hvad han venter at avle. Bonden lever på naturens vilkår, uanset hvilke tekniske hjælpemidler han betjener sig af. Derfor har man denne, som nogen synes, irriterende forsigtighed. Det er lært gennem mange generationer, og det har givet tålmodighed og udholdenhed.

Der var f. eks. ingen, der kunne ane noget om den tørke, vi fik i år. Den betyder store tab for mange, men bonden tænker dog ikke et øjeblik på at holde op med sit landbrug,

for han ved, at den slags kan ske. Et andet år kommer der måske for meget vand, eller andre uheld spiller ind,

Enhver anden end lige netop en bonde ville forlængst have anbragt sin kapital i et mere stabilt foretagende; men bonden er forpligtet overfor jorden. Han er den, han altid har været. Han er forsigtig og vel også tung i sit inderste væsen. Han lader sig ikke forandre, selv om leen nu er afløst af en mejetærsker. De gamle bondemøbler er smidt ud og erstattet af moderne fabrikskram. Det bruges også, når bonden diskuteres blandt de lærde.

Det er givet, at der er noget skønt over de gamle bondestuer, som de ses på vore frilandsmuseer; men tænk, hvis man skulle være henvist til at bruge dem til daglig. De kan, al deres gedigne skønhed til trods ikke måle sig med vore møbler i anvendelighed og komfort. Det er sikkert den væsentligste grund til, at de er afløst af mere moderne møbler.

Jeg tror ikke på talen om bondens rodløshed, at han har mistet sit oprindelige grundlag for livet, selv om han måske har mellemskoleeksamen. Skolegang, mekanik og seriemøbler kan ikke ændre menneskers sind, så det kan man altså ikke dømme ud fra. Man må hellere gøre sig klart, at der blandt bønderne altid har været folk, der aldrig nemmede at blive bønder i deres inderste. Det sætter sit præg på deres adfærd, og deres børn er det nu, der i så stort tal søger fra landet og finder sig en hylde et sted, hvor de kan bruges.

Tilbage på landet bliver de, som end ikke ville tænke på at søge fra bondelivet. De øver deres gerning med al den teknik, der behøves; men kommer man hos dem, vil man snart opdage bemærkelsesværdige ting. I deres stuer er der ofte både radio og fjernsyn og en bogreol — med bøger til afløsning for de porcelænsfigurer, der tidligere prydede dette møbel. Det er stedet, hvor vor tids bonde hygger sig, ser, lytter, beregner rentabilitet — og læser. Man bemærker også den stilfærdighed, der er over dem. Hos generationen før er det netop det højttalende, man først får øje på. En anden ting er de emner, deres samtaler har. Der er kommet noget nyt, som jeg tror lover godt, ind over landbefolkningen — ikke bare i gårdene.

Det er som om det nye, der kom i det 20. århundrede,

inden det 19. århundredes omvæltninger var helt forstået, slog fødderne væk under et par generationer. Man kan måske sige, at de ikke kunne finde deres plads, under den forvandling, der skete omkring dem; men nu er løbet stort set kørt, og vor tids bonde har fundet sig et udgangspunkt. Den bonde, vi vil få at se og høre i de tider, der kommer, er et menneske, der i sig selv har forenet vor tids syn med det oprindelige bondesind. Der vil gå en tid før denne nye bonde er trængt igennem, så hans røst lader sig høre fra landbrugets topstillinger; men han vil komme. Han vil også komme ind på andre betydningsfulde poster, hvor han sammen med tilsvarende nye mænd fra andre dele af vort folk vil komme til at øve fælles indsats til fælles gavn.

Alle gamle venner og elever fra Ringe fri- og efterskole ønskes en rigtig glædelig jul og et godt nytår. Tak for de hilsener, der kommer herover til os.

*Conny og Henri Bitsch Johansen,
Lollands Højskole, Søllested.*

— — ud at se!

Når man gæster et fremmed land, er det altid de mest omtalte seværdigheder, man opsøger, for at kunne rejse hjem og fortælle — eventuelt prale af — at de og de steder har man været, og det og det har man set.

Hvert år rejser mange fra vort eget lille land for at opleve noget af verden, men mange af de turister kender ikke engang deres eget land og aner ikke hvilke store ting, de går glip af, ved ikke først at opsøge alle de dejlige steder, vi har herhjemme.

Nogle af de mest storslåede — og ejendommeligste — steder herhjemme finder man på Bornholm — Østersøens perle.

I sommer var elever og lærere fra Ringe Efterskole på rejse til Bornholm for at opleve klippeøen. Turen var godt filirettagt af lærer Koefoed, og alt var klappet og klart, da vi ankom derover — blot havde hr. Koefoed glemt at tale med vejrguderne, hvilket bevirkede, at vi netop var derovre de få dage, hvor det virkelig regnede i sommer. Nu trængte vi til regn og tog det med godt humør, og vi kørte vore ruter

igennem hver dag. Vi var ude at se alle de kendte steder og oplevede ellers øen fra vort tilholdssted i Allinge.

Det at komme fra det smilende Fyn over til Nordbornholms klippekyst, var i sig selv en oplevelse, og vi tilbragte da også vore fritimer nede i selskab med bølgerne, når de slog op over skærene, hvor vi kunne risikere at få en våd sok — hvilket blot var en charme mere.

Nu har Bornholm jo mere at vise frem end alle de obligatoriske turistattraktioner, som man jo skal se. Jeg tænker dels på de bornholmske byer, dels på det almindelige agerland, der har fået sit særpræg ved fraværelsen af herregårde og landsbyer med de former for fællesdrift, der kendes fra andre egne af landet.

Her er der vokset en bondeæt op, der aldrig har været underlagt herremandsvældet, og som aldrig har kendt til landsbyer med fællesdrift. Bønder, der bor med passende albuerum til siderne og ikke har nogen »Nådigherre« at smiske for, får udviklet andre karaktertræk. De bliver mindre afhængige af andre, måske også mindre omgængelige, mindre tilbøjelige til at bøje af, men de fortsætter i den valgte bane. Det kan blive til stædighed, men også til ud-

præget selvstændighed, og det tror jeg er blevet karakteristisk for den bornholmske mentalitet.

Mange hævder, at bornholmerne taler svensk. Ved første bekendtskab kan det også lyde således, men så må vi tænke på Bornholms vekslende tilværelse, og derfor har sproget også udviklet sig i forskellig retning fra det rigsdanske. Bornholmsk indeholder noget af det ældste danske, der findes, og den skånske dialekt må vel også regnes for gammel dansk. Det indeholder også mange gamle olddanske bøjningsformer, som også kendes fra oldislandsk.

— — —
Det at rejse er altså ikke blot at se de med fede typer fremhævede seværdigheder, det er også det at leve sig ind i stedets og befolkningens særlige egenskaber.

Min hilsen skal forme sig som en opfordring til at rejse ud og opleve — først herhjemme, og er det ikke nok, så er der uanede muligheder i udlandet.

Peter Ekknud.

Husk:

Elevmødet 1960

3. og 4. september

Kære gamle elever!

Som tiden dog iler. — Atter december. — Atter en jul står for døren. Bare vi når, hvad vi skal. Vi pisker af sted med tungen ud af halsen. Jager på os selv og alle uopholdeligt. Hvorfor mon?

Vel fordi alle de andre også gør det. — Men hvad når vi? — — At det bliver jul og nytår endnu en gang.

Mens man var barn, var der som en evighed fra jul til jul. Nu føler man det, som var det jul i går.

Hvad blev der da af alle de mange dage? Ja, det blev jo forår. Men man opdagede det næppe, så var det forbi. — Der var jo så meget andet. Så lovede man sig selv, at næste år skulle man give sig tid.

Så blev det sommer, og den blev lang. Men hvor blev den af? Man ilede — men man kom for sent — det var blevet efterår, bladene var væk, den dag man skulle ud og se dem gyldne.

Nu har vi jul igen. Hvor er det godt, ellers fik man vist aldrig tænkt på de mennesker, man traf på sin vej i årenes løb. Det er jo blevet skik, at vi mennesker kun een gang om året kan tage os sammen til en hilsen — og det kniber, man kan nå den ene gang. Sidste år lovede man sig selv, at næste år skulle juleposten fra hånden i tide. Det er så kedeligt at plages af den til påske. Men man giver sig selv så mange løfter.

Underligt man aldrig bliver klogere. At man altid er for sent på vej — trods jaget. Eet sted kender jeg, hvor det danske folk ikke jager af sted. Det er på færgerne over Store Bælt. Hvor er det hyggeligt at sidde og studere sine landsmænd der, selv har man tid nok i 5 kvarter. Der falder sådan en velsignet ro over folk, de glemmer sig selv, glemmer jaget, skal bare have tiden til at gå.

Kunne vi mennesker blot lære at give os tid til at standse op og hente glæder frem fra alle de små ting i tilværelsen! Det kan gøre så godt at dvæle ved et middagsdovent dyr en sommerdag og føle dets ro — standse op og kaste sig ud i barneleg — eller trave en tur i en efterårsvædet skov og få vissent løv i støvlerne.

Man må give den franske digter og krigspilot Saint-Exupery ret, når han lod en lille prins fra en fjern klode sige:

»Det er så synd for menneskene, at de ikke har rødder ligesom træerne. Derfor ved de ikke, hvor de hører til«.

Nej, det er en skam, vi ikke har rødder og hører til et sted, vi mennesker!

Vi har kun at jage videre — for at følge med.

Hermed en masse hilsener til alle I gamle elever.

God jul alle sammen.

Karin Skovholt.

Det tabte land.

Godt begyndt er halvt fuldendt, siger man. Det menneske, som har haft en god barndom, skulle efter almindeligt skøn have de bedste muligheder for at kunne leve et liv, som ikke bare bliver en eksistens, men virkelig bliver et liv et menneske værdigt. Jeg tror, det har uendelig stor betydning for et menneske, at det er i stand til at kunne hengive sig. Børn ejer stor evne dertil. Normale børn kan blive så opslugte af at høre eller af at lege, at den voksne, som iagttager dem, kan blive berørt dybt i sit sind ved sådan at få lov til at se ind i det forjættede land. Det er som at se over stakittet ind i paradiset.

De samme børn kan også blive det modsatte af engle. Det nævnes for sandhedens skyld. Men at børn kan hengive sig fuldstændigt, derom kan vist ikke tvivles. De paradisdrevne sønner og døtre af Adam, de voksne, kan næppe opleve noget større end at se barnet. Så sker der noget i sinde. Man elsker dem, disse små, sande mennesker. — At leve er at elske. »Forholder du jorden din arme taknemlighed? Hvad vil du da med dit elskerkjerte?« siger Johs. V. Jensen.

Et hjemms største opgave er vist at frede om barnets liv. Lære det at lyde, at det kan kende tryghed. Et barn har intet andet værn mod angsten end os forældre.

En efterskolepige fortalte engang i en stil, at det værste, hun i sit liv havde været ude for, var engang, da hun vågnede om natten under tordenvejr, og hun blev klar over, at hendes forældre ikke var i soveværelset, skønt hun om aftenen havde set dem gå i seng.

Kun et øjeblik efter kom moderen for at hente hende. Forældrene havde været borte så længe, som det varede at bære sengen med pigens lillesøster i ned fra soveværelset,

der var på loftet. Men i den korte stund, pigen var alene, havde hun oplevet at være bange som ingensinde før eller senere. At det også var tordenvejr, gjorde det ikke bedre; men det var dog ikke det værste eller den egentlige årsag til hendes angst. Det var simpelthen dette, at hun i det første vågne sekund, før noget ræsonnement kunne dæmme op og forklare, blev overvældet af angstens brådsø og gik under i den.

Et barn af et forældrepar, som skulle skilles, blev spurgt, om det ville være hos far eller mor. Barnet svarede: »Jeg vil være hos far og mor«.

Dette afhængighedsforhold mellem børn og forældre kendes på ens egne børn, og man kender det fra sin barndom. Stemninger og episoder huskes. Man skulle lyde, og gjorde man det ikke, var man udenfor. Det blev vel ikke sagt; men det kunne føles. Havde man i bogstavelig forstand ovovet sig for langt ud, kunne det godt ske, man oplevede det, som digteren Tom Kristensen giver mæle i sit digt »Den sidste lygte«.

*»Ja, det var mit første møde
med det store verdensøde,
da jeg stod, hvor gaden endte,
hvor den sidste lygte brændte,
og med øjne, hede, våde
fatted denne dybe gåde:
at på mark med byggegrunde
kan ved aften ingen bunde.«*

Når man så kom hjem med »angst, som sad i håret«, kunne man rigtig lade det trykke og lune gro op om sig. Men en mindelse om det frygtelige var tilbage i sindet.

*— »Dog i læ af sikre huse
hørtes endnu rummet suse
i mit nøglehul med liste;
men jeg vidste, men jeg vidste,
hvad nu rummet end forkyndte,
at den gode søvn begyndte.«*

Barndommens land er det tabte land. Det uigenkaldelig tabte. Naturens orden er sådan. På en måde tror jeg dog,

det tabte land kan genvindes. På sin vis vender det tilbage til os, når vi får et hjem, som kan blive vore børns paradis.

Der har vi en stor opgave, som vi måske står midt i eller lever henimod. Et af de bedste ønsker vi kan have, er dette, at der må være mange hjem, som kan give børnene tryghed, lære dem hengivenhed, så de får evne til intet mindre end at elske livet.

Hermed ønskes I alle en god jul og et godt nytår.

Svend Erik Buje.

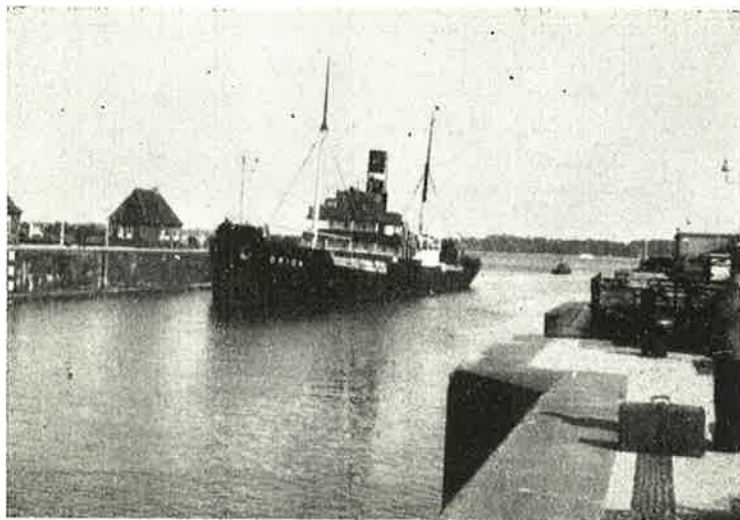
En glædelig jul ønskes alle gamle elever.

*Ingrid Pedersen,
økonoma.*

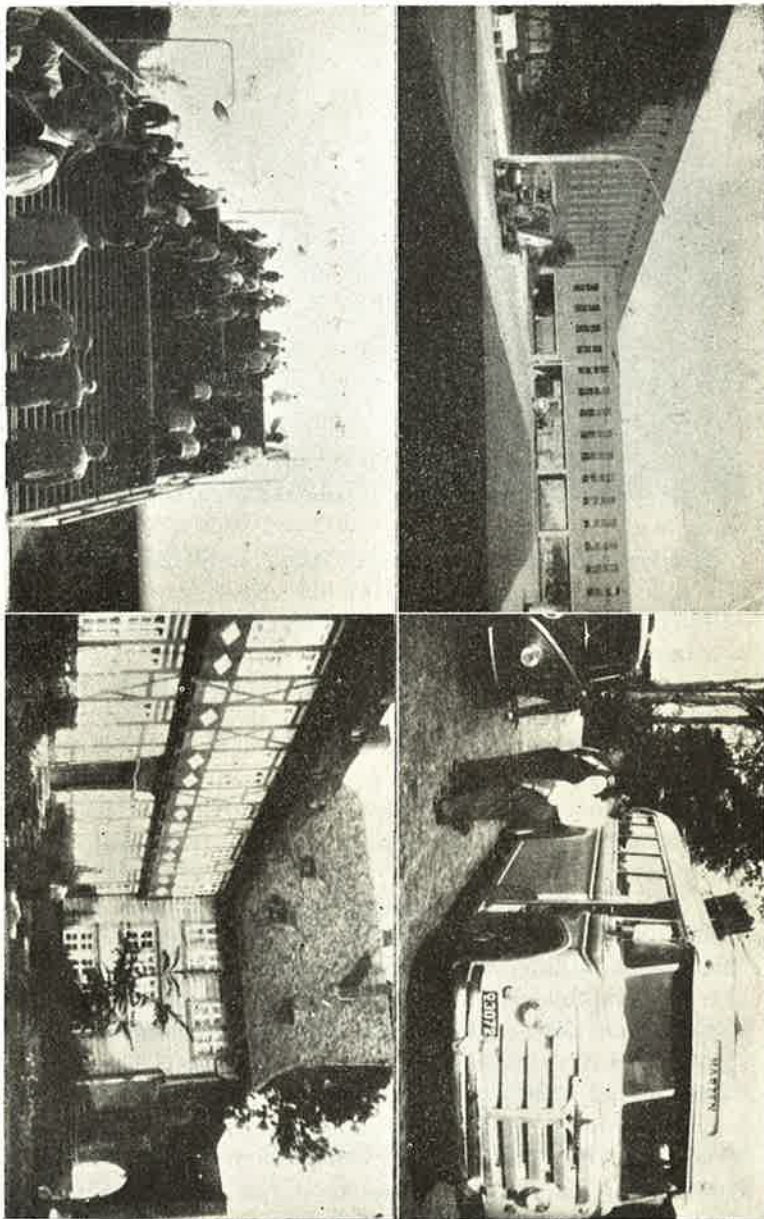
Turen til Harzen.

Vi var godt 50 elever, der tillige med Hedemann, Ingrid, Andersen og rejseleder Johansen, startede fra skolen mandag morgen den 17. august i en rutebil og et rugbrød.

Kl. 6,30 skulle der køres fra skolen, men der blev en lille forsinkelse, da en af deltagerne havde glemt sit pas. Han blev sendt hjem efter det i en bil før derefter at møde os andre i Middelfart. Efter at have samlet nogle af os op ved Indslev kro, i Kolding og i Haderslev gik turen videre sydpå. Dog havde Gunvor måtte vente ca. 2 timer på os, men det skal siges, at trods alt andet havde hun humøret i behold. Vi nåede grænsen ved Kruså ca. 11,30, og her fik vi tanket op. Da vi var kommet gennem tolden, og vore pas var stemplede, fortsattes turen atter sydpå. Et stykke på den anden side grænsen mødte vi nogle »vandrende svende«, men ved nærmere eftersyn viste det sig at være Andersen og en 5—6 drenge, der var gået i forvejen. Da de havde fået kørelejlighed, fortsatte vi bare turen videre gennem Schleswig-Holsten, hvor vi passerede gamle slagmarker ved Sankelmark, Oversø og Isted. Klokken var efterhånden blevet ca. 1, og vi begyndte at se os om efter et sted, hvor vi kunne fortære vore medbragte klemmer. Vi holdt ved en bod, hvor vi købte sodavand og spiste vor mad. Efter endt måltid fortsattes turen til Schleswig, hvor vi så domkirken med den berømte altertavle og Frederik den Førstes sarkofag. Vi fortsatte videre gennem Eckernförde, hvor det vrimlede med badegæster på stranden, til Kiel. Her var vi på rundtur og aflagde et besøg ved Holtenau, indsejlingen til Kielerkanalen. Vi så, hvordan sluserne blev lukket op og i for skibene. Ved denne lejlighed kunne søflokkenes koner og børn få lov til at komme om bord og være der, til skibene var nået den anden ende af kanalen. Vi fortsatte nu gennem Plön til Lübeck, hvor vi skulle overnatte på vandrehjemmet. Efter aftensmaden var vi på rundtur i byen, hvor vi bl. a. så det gamle rådhus og Mariakirken.

Tirsdag gik det atter sydpå langs Ratzeburger See til Mölln, hvor vi gjorde et lille ophold ved kirken. Vi stod ud af bilerne, da vi lige skulle hen for at røre ved Nicolai, der sidder udenfor kirken, så vore ønsker kunne gå i opfyldelse. Derpå gik det videre gennem Lüneburger Hede til den gamle saltby, Lüneburg, hvor alle husene vender gavlen mod gaden, og til Braunschweig, hvor vi besøgte domkirken. Før vi nåede Braunschweig, var vi en tur i Wolfsburg, hvor vi så folkevognsfabrikkerne. Medens vi opholdt os her, blev samlebåndet standset, og manden, der viste os rundt, sagde, at det var på grund af alle de kønne danske piger (sikken en smiger). Hen på eftermiddagen nåede vi Goslar, hvor vi skulle bo i 3 nætter. Vi boede på vandrehjemmet, et dejligt sted, men vi skulle være hjemme kl. 22 senest. Vi fik anvist hver en seng, hvorefter vi regnede med, vi skulle have noget at spise, men det tog sin tid. Nu var Andersen ellers kommet i knibe, da Hedemann og Johansen var taget i byen, og vi skulle til at forklare, vi ingen tallerkener havde at spise af. Andersen vidste hverken, hvad han skulle sige eller gøre. Men vi klarede os da til sidst. Om aftenen havde vi fri til at se på byen. Det var godt, Andersen var med til at vise os rundt; han havde jo også været her før.

Onsdag og torsdag formiddag kørte vi rundt i Harzområdet. Vi var på et museum, hvor vi så, hvordan man i gamle dage arbejdede i minerne. Da vi var kommet et stykke længere, hørtes pludselig et forfærdet udbrud: »Mit fotografiapparat!« Det havde en af pigerne glemt i en af boderne. Nå, vi kørte inidlertid videre og kom forbi nogle talsperrer, d.v.s. nogle søer i bjergene, hvor der opsamles regnvand, der renses og ledes ind til de større byer; hvor det bruges til drikkevand. Her gjorde vi et lille ophold, og en 5—6 stykker af os benyttede det til at klatre en tur i bjergene sammen med Andersen; det var ellers forbudt, men vi kunne ikke læse tysk. På turen videre frem kom vi forbi Okertalsperre, hvor den lille by Oker engang har ligget; den er nu flyttet højt op ad bjergsiden. Vi besøgte også drypstenshulerne i Iberger. Torsdag formiddag var vi i Bad Harzburg. Her fik vi en tur i svævebanen, hvorfra vi kunne se over til Brocken, der ligger i Østzonen. Vi så også et par vandfald, det sydelte Radanfald og det 60 m høje Ramkerhalle vandfald, men de var ikke så store og flotte som ellers, da det ikke havde regnet i lang tid. Om eftermiddagen var vi en rundtur i den gamle kejserstad Goslar, der er rig på gamle bindingsværkshuse og smalle gader. Vi aflagde også besøg i det smukke, gamle rådhus og den gamle Kaiserplatz. Resten af eftermiddagen havde vi til egen rådighed. Om aftenen tog vi en tur op på et bjerg, hvorfra der var en fin udsigt ned over Goslar.

Fredag morgen sagde vi med vemod farvel til Goslar for at begive os på turen hjemad. Vi kørte gennem Hildesheim og Hannover til Celle, hvor vi var inde at se slottet, i hvilket den danske dronning Caroline Mathilde sad i fangenskab. Her indtog vi middagen for derefter at fortsætte til Hamburg. Vi standsede ved Bergen-Belsen, hvor vi så mindelunden for dem, der døde i koncentrationslejren, og kirkegården med de faldne engelske soldater. Vi nåede så Hamburg, hvor vi skulle overnatte på et hotel. Da vi havde spist aftensmad, kørte vi lidt rundt i byen og havnede som beregnet i »Planten und Blumen«, hvor vi så vandorglet spille. Bagefter tog vi til Sct. Pauli, hvor vi havde en god aften; det kan vi vist hurtigt blive enige om.

Lørdag formiddag brugte vi til at se lidt mere af byen. Vi begyndte med en havnerundtur. Derefter havde vi et par timer til at gå i butikker og varehuse. Da vi havde spist middag, var vi i Hagenbecks dyrepark. Så måtte vi sige farvel til Hamburg, for nu skulle vi hjem, og vi standsede heller ikke før grænsen; her blev et lille ophold, så vi kunne få de sidste penge brugt. Vi kom alle godt over grænsen, selv Jette, der havde glemt sit pas i Goslar. Det skal lige bemærkes, at Bitten havde fået sit fotografiapparat på vejen hjem.

Så kom vi igen hjem til Danmark. I Åbenrå holdt vi afskedsmiddag, da de første forlod os her. Hedemann og Johansen holdt hver en lille afskedstale og sagde farvel til dem, der ikke skulle med til Ringe. Vi fortsatte til Kolding, hvor nogle stod af, videre til Indslev kro, hvor vi var nogle stykker, der stod af, og resten fortsatte mod Ringe.

Det blev en uforglemmelig tur for os, der var med, og vi vil længe huske den. Tak for turen til alle, der var med, og en særlig tak til Hedemann.

Annelise Nørreskov, »Mindegård«, Ejby st.

10 år efter.

Brylle, november 1959.

En måned efter, at jeg var rejst fra efterskolen, kom jeg i handelslære i Gudbjerg Brugsforening, et fag, som havde og stadig har, min fulde interesse. Her var jeg i fire år. Efter bestået handelsmedhjælper-eksamen og udstået læretid fik jeg lyst til at se andre forhold, og fik plads i Brønserod Brugsforening ved Vissenbjerg, hvor jeg var i ca. to år. I en af mine ferier der, havde jeg en oplevelse, som jeg vil huske længe. Det var en 14 dages tur til Italien med et rejse-selskab. Turen gik først til Rom, hvor vi så en mængde af byens store seværdigheder, f. eks. Pederskirken, Vatikanet og katakomberne. I tre dage var vi sydpå til Pompeji, Neapel og Capri. På rejsens to sidste dage besøgte vi Venedig. En sådan rejses mange indtryk kan man leve på i mange år.

Min næste plads var i Bukkerup Brugsforening, hvor jeg var i ca. to år. Her tjente jeg sammen med en pige, hvis lyse hår og blå øjne åbenbart må have tiltalt mig. I hvert fald er vi nu forlovet.

Fra august 1958 til april 1959 var jeg elev på Den danske Andelsskole ved Middelfart. Det var 8 måneder med masser af interessant arbejde. Bogholderiets mysterier blev klarlagt og andelsbevægelsens historie trevlet op fra ende til anden.

Efter skoleopholdet fik jeg plads som førstemand i Brylle Brugsforening, og jeg har nu været her i godt ½ år.

Til slut en hilsen til forstander, lærere og elever fra vinteren 1949—50.

Svend Nyholm Sørensen.

Kære kammerater!

Da jeg kom fra skolen, havde jeg forskellige pladser i huset. Jeg var hjemme et halvt års tid et par gange ind imellem. Sommeren 1954 var jeg elev på Vallekilde højskole, det var tre dejlige måneder, som jeg nødig ville undvære.

Vi cyklede mange ture i det kønne Odsherred. Vi havde bl. a. en god tur til Sverige i to dage.

Den 25. marts 1955 blev jeg gift, og vi overtog min mands hjem d. 1. april. Det er en ejendom på 17 tdr. land i Øster Hæsing sogn, ca. 10 km fra mit hjem. Vi har også fået to børn, Birthe bliver 4 år til februar, og Bjarne bliver 2 år til jul. De har allerede megen glæde af hinanden.

Nu til slut vil jeg ønske forstander Hedemann, lærere, lærerinder og alle kammerater fra vinteren 1949—50 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Mange hilsener fra *Tove Nielsen*, f. Ditlevsen.

Efter endt skolegang i Ringe kom jeg som praktisk elev på Dalum landbrugsskole og var der til nov. 1949, derfra kom jeg hjem til mine forældre som karl. Dette passede mig udmærket, da jeg derved fik bedre lejlighed til at dyrke min store hobby — fodbold, en sport, der har interesseret mig, siden jeg kunne stavre af sted. 2 år efter nov. 1951 blev jeg indkaldt og måtte i »trøjen«. Jeg blev »forvist« til »Padborglejren«, guderne må vide, hvad jeg havde gjort, siden jeg skulle et så øde sted hen. Heldigvis kom jeg til at »ligge under« en meget sportsinteressert kaptajn. Han var så flink, at jeg efter 5 dages militærtjeneste fik lov at tage hjem på orlov for at spille fodbold, naturligvis havde min klub (Svendborg holdklub) søgt længe i forvejen, men alligevel må det vel siges, at være en flot gestus, eftersom jeg endnu ikke havde fået udleveret min udgangsuniform, ej heller havde jeg lært at hilse, så det var sikkert en mærkelig soldat, der ankom lørdag aften til Svendborg. Hver uge drog jeg hjem på orlov, hvilket selvsagt skabte lidt misundelse. Foråret 1952 blev vi sendt til Tyskland, hvilket jeg var vældig glad for, da dette rummede en del oplevelser. Vi var ude på mange pragtfulde ture, både med kompagniet og på egen hånd. Atter kom fodbolden ind i billedet. Træningen foregik sammen med andre soldaterkammerater, og det resulterede i en plads på kompagniholdet. Vi spillede flere kampe, bl. a. mod englænderne og nordmændene, der også var stationeret i Tyskland på det tidspunkt. Jeg var

blandt dem, der slap med 12 måneders militærtjeneste, så nov. 1952 tog jeg fat, hvor jeg slap året i forvejen. Det var strengt til at begynde med. Vabler og hård hud fik jeg i hænderne, og nu havde man gået og fået de rene »frk.-fingre«.

Jeg kom atter på S.B. serieholdet og blev fast mand på holdet igen, ja — fodbolden spiller en stor rolle for mig; men det skal jeg komme nærmere ind på. Tiden gik med det frie arbejde, som jeg altid har holdt af. Jeg fortsatte som karl hos mine forældre, da min far efterhånden var kommet op i årene.

Inden jeg fortsætter, må jeg hellere indføje, at jeg siden 1951 var forlovet med en kontorassistent fra Svendborg. Sommeren 1956 var vi to par, der fik lyst til en lille ferie, vi lejede en bil og kørte ned gennem Tyskland til Schweiz, hvor vi camperede på steder, vi syntes om. Turen var dog nogenlunde tilrettelagt, det gjorde vi hele vinteren, alt var nøje gennemgået, dog havde vi ikke regnet med sygdom (ikke sådan at forstå, at vi ikke havde garderet os økonomisk, forsikringer og andre nødvendige papirer var i orden); men den anden unge pige, der deltog i turen, blev indlagt på et hospital med akut blindtarmsbetændelse, hvilket naturligvis satte sit præg på turen; heldigvis var vi nået det meste af turen, — ja egentlig kunne jeg fortælle meget fra vor ferietur; men jeg må vel hellere fatte mig i korthed.

Sept. 1957 blev jeg gift. Husholdning kendte min kone kun fra et par aftenkurser og så svigermors køkken; men med lidt »gå på mod« gik det fint. 3 måneder efter vort giftermål opsagde hun sin kontorstilling og gik så fuldt ud ind for landbruget, »når man skal, kan man utroligt meget«, har hun tit sagt. Mine forældre boede sammen med os, sådan at forstå, at vi førte husholdning sammen; men vi havde og har stadig vor egen stue og soveværelse, så hvis vi har lyst til at være hver for sig, kan vi også det, hvilket jeg absolut tror er til stor gavn; for man kommer jo ikke uden om, at ældre mennesker ser på meget med andre øjne, end vi unge gør. Det var en stor omvæltning for min kone,

der pludselig skulle til at deltage i alt, hvad en landhusmor må kunne.

1958 fik vi min fødegård på 27 tdr. land i forpagtning, så blev det endnu morsommere og mere spændende at arbejde med. Min kone hjalp til med alt, såsom såning, hakning af roer, i høst samt pløjning med traktor. Dette kunne hun, fordi vi havde min mor til at passe husholdningen i den travle tid, og karl var derfor unødvendigt. Mange vil sikkert mene, det var letsindigt at gifte sig med en »bypige«, der ingen kendskab havde til hverdagslivet på landet, men hvor har vi landboer i grunden godt af at få nye impulser. Vinteren er jo som bekendt en »stille tid« for landmændene og derfor også for konerne, hvorfor min kone hver jul har taget et job som juleassistance, så sig ikke, at byboerne ikke kan bestille noget.

Jeg dyrker gården med de almindelige kornsorter og roer, og i staldene går jeg især ind for slagterisvin, køer har jeg også; men ingen heste. Fjerkræ har vi naturligvis også, selv om det mest sorterer under min kone. Min »maskinpark« kan vel ikke siges at være voldsom stor; men Rom blev heller ikke bygget på een dag! Dog drømmer jeg stadig om at gøre den større, så mit arbejde kan blive forenklet. I dag er karlelønningerne jo så store i forhold til vor fortjeneste, at man må belave sig på, at hver må klare sit, når man sidder med gårde af denne størrelse.

Tilbage til fodbolden —, jeg har spillet 9 år på S.B.' førstehold, hvor jeg er anfører. En årgang var vi 3 brødre på samme hold, det var vældig morsomt, når vi alle tre drog af sted, og far og mor fulgte os jo altid spændt. Ja — jeg har snart set det meste af Danmark gennem fodboldturene rundt om i landet. Mest interessant var vel en tur til Bornholm pr. fly. Så har jeg været så heldig at komme på Fyns udvalgte hold nogle gange. Naturligvis er jeg ikke kommet legende til det hele, vi træner 2 gange ugentlig i 2 timer, og ikke noget med sen sengetid dagen før en kamp, alligevel kan jeg se tilbage på mange dejlige år i klubben.

Se, det var i meget korte træk, hvad min tid er gået med, siden jeg for 10 siden forlod Ringe efterskole. Når man sid-

der og tænker på alt det, der er hændt een på 10 år, er man lige ved at kunne fylde en hel bog.

Nu vil jeg slutte for denne gang med hilsener til alle fra dengang, i håb om at vi engang kan ses igen.

Hilsen!

Jens Rytter.

Kære kammerater!

For mit vedkommende er der ikke sket de store ting, jeg har gået den huslige vej og haft en del gode pladser, mest på gårde her på Fyn, men også et par pladser på Sjælland, og jeg har også været hjemme et par år.

I 56 tilbragte jeg tre dejlige sommermåneder på Rønshoved højskole nede ved Flensborg fjord.

Det er et pragtfuldt sted at være, der er så kønt. Og vi fik også mange kundskaber med derfra, jeg tog bl. a. delingsføreruddannelse.

Vi mærkede også rigtig, at vi befandt os i Sønderjylland, vi var med til dansk årsmøde i Slesvig og gav folkedanseopvisning.

Det var en ganske særlig oplevelse at være med dernede. Det var nemlig første gang efter krigen, at Dannebrog var hejst på festpladsen, og der var ikke mange tørre øjne hos de gamle danske dernede, da det gik til tops.

Vi sluttede skolen med en 4 dages tur til Holland, og hvor vi nød dette at være sammen med kammerater de sidste dage og bare have fri til at se og opleve alt det nye omkring os.

Vi kørte over Hamborg og Bremen til det tysk-hollandske grænsested Denekamp.

Vi så Hamborgs krigsruiner, som der jo endnu er mange af, og ligeså i Bremen. Det var meget dystert.

Men i Holland var det helt anderledes, det er ligesom der står i geografibøgerne, så rent og pænt altsammen, og blomster er der alle vegne, meget mere end her i Danmark, selv om der er stor lighed.

Der er også meget frugtbart dernede. Kanalerne gennemskærer det flade land på kryds og tværs.

Vi så også det hollandske blomstermarked, det er så stor-

slået og kønt, og derfra eksporteres der blomster til alle egne af verden pr. fly.

Men disse dejlige dage fik jo også ende, og vi måtte skilles fra kammeraterne og ud til arbejdet igen.

Vinteren derefter var jeg hjemme og fik lavet en del udstyr, jeg havde da været forlovet et par år, og om foråret, d. 20. marts 1959, blev vi gift, en skøn og uforglemmelig dag, sammen med venner og familie. Min mand er fra Svinninge og også gammel Ringe-elev.

Vi har nu en ejendom i Heden pr. Allested, hvor vi hjælpes ad med bedriften. Her er jo nok at se til om sommeren, men om vinteren kan der nok blive tid til en del håndarbejde, som er blevet min store hobby. Karlshøj fik også lagt et godt grundlag den vinter i Ringe.

Til slut hilsen til alle lærere og elever fra vinteren 49—50 i Ringe fra
Inge Madsen, f. Nielsen.

Kullerup, d. 3.11.59.

Efter tiden på Ringe fik jeg plads i Kjellerup om sommeren, kom da sammen med en del af kammeraterne, men måtte hjem og hjælpe mine forældre. Jeg var hjemme til maj 52, rejste så på Sorø husholdningsskole i 5 mdr. — en dejlig tid. — I sommeren 53 traf jeg min tilkommende mand, som er landmand. Om vinteren rejste vi på skole, Ejvind på landbrugsskole, og jeg på tilskærerskole i Odense, og var der i 4 mdr. Vi blev gift i maj 56 og bor ved mine forældre, som vi så hjælper i bedriften. Det var i korte træk en beskrivelse af min færden i de 10 år.

Til slut vil jeg ønske jer alle en glædelig jul og et godt nytår.
Kristine Rasager Jensen, f. Holmegaard.

Tårnkilde, d. 8.11.59.

Da jeg nu skal fortælle lidt om, hvad jeg har oplevet i disse 10 år, vil jeg begynde med at mindes disse dejlige måneder, vi havde på Ringe Efterskole, og hvor vi med en dygtig lærerstab med Hedemann i spidsen fik lært en masse

samt fik indsigt og forståelse af så mange ting. Desuden opstod der et mægtig godt kammeratskab blandt os elever, og jeg vil gerne her have lov til at sige kanumerater, skolen og Hedemann tak for denne uforglemmelige tid. Det var et ekstra godt rygstød at gå ud i livet med.

Fra skolen kom jeg i min første plads hos Jens Nielsen, »Stokholmgården« i Trunderup, derfra til Galdbjerg Kohavegård, hvor jeg var 1 år som andenkarl og 2 år som forkarl. Dernæst skulle jeg have været i trøjen den 11. november 1953, men den 1. november måtte jeg på sygehuset med lungehindebetændelse, og dermed slap jeg fri for soldater-tjenesten, som ellers skulle have foregået ved livgarden.

Den 23. november var jeg atter hjemme, men måtte jo selvfølgelig ikke tage fat med det samme. Jeg ringede derfor til Th. Rosenstand, Korinth landbrugsskole, om der var mulighed for, at jeg kunne komme ind. Det lod sig gøre, og selv om jeg ikke fik første måned med, var det en meget udbytterig vinter, og her kom efterskoleopholdet mig til gode.

Derfra fik jeg plads i Gørding ved Bramminge som fodermester, og her fik jeg lejlighed til at blande min nylig lærte teori med praksis, da det var et sted, hvor der spilledes på alle strenge, og hvor jeg fik lov at arbejde nogenlunde selvstændig. Jeg havde her ene mand 40 malkekøer, ungvæg, fedekalve og 60—100 svin, så jeg kunne nok få tiden til at gå fra knap 4 morgen til 12 middag og fra 15—18, men vi var glade for at være derovre. — Jeg skriver vi, men min kæreste, — som det var dengang — havde plads på samme gård, — og vi fandt nogle gode venner derovre, som vi stadig har forbindelse med. Vi havde blot den store sorg, at Annas mor pludselig døde af en hjerneblødning, hvorfor Anna tog hjem og hjalp sin far fra 1. november, og jeg kom tilbage i min gamle plads på Kohavegården — denne gang som fodermester.

Her havde jeg 25 køer + opdræt, så det var mere almindeligt til een mand. Om vinteren var jeg med i en fodermesterkonkurrence og nåede her at blive nr. 1 med 95,4 point af 100 mulige. Det var ellers vældigt spændende; for dommerne kom jo uanmeldt, og så var det jo, om det hele

var i orden. Besætningen blev nr. 1 i kontrolforeningen med 264 kg smør i gns., en fremgang på 42 kg smør.

Den 4.1.56 blev Anna og jeg gift og forpagtede min svigerfars ejendom med tilhørende 11 tdr. land og købte besætning, maskiner og redskaber, og så skulle vi jo ellers til at tage fat. Min svigerfar bor hos os, og kom så ikke og fortæl, at unge og gamle ikke kan forenes; for her går det nemlig fint, vi snakker om det forskellige, og mange gange spørger jeg min svigerfar til råds, da han jo selvfølgelig har større erfaring i mange ting. Han er desuden formand og uddeler i Fyns Andels Foderstofforretning.

Den 1. marts 1956 var jeg så heldig at kunne købe 14 tdr. land, som ligger lige her ved siden af. Ejendommen kom derved op på en passende størrelse, men nu kneb det jo lidt med bygningerne, da disse var bygget til de 11 tdr. land. Laden blev derfor lavet om til svinestald, den kombinerede ko- og svinestald blev omlavet til kostald, og så opførte vi en hjelm til avlen og fik et større tærskesæt. I år har vi bygget et nyt hønschus med plads til 300 høns. Til næste år håber jeg at få råd til at udvide kostalden lidt mere, da der ikke er for megen plads endnu. Det er nemlig sådan, at jeg er meget kvægavlsinteresseret, og jeg var her meget heldig, da min svigerfar havde en meget god besætning, som ikke alene kan malke, men også har en fin bygning, og vi har også været heldige at få en del gode præmier, bl. a. i år, hvor vi havde en ko på fløjen på fællesskuet, hvilket var en meget stor glæde og opmuntring for mig.

I min fritid har jeg dyrket en del atletik og håndbold og har et enkelt år været til landsstævne i atletik (5,42 og 5,67 m i længdespring). Desuden har jeg været med til at vinde Danmarks-mesterskabet i håndbold indendørs i De danske skytte-, gymnastik- og idrætsforeninger, hvor vi i finalen slog B. og W. med 13—12, og Tustrup, som spiller i 1. division, med 19—11. Jeg dyrker stadig håndbolden, da jeg synes, at det er rart at have noget at tænke på ud over den daglige dont.

Til slut vil jeg appellere til så mange 10 års jubilarerer, som kan komme, om at møde op til elevfesten til jul, så vi kan få en hyggelig sludder sammen.

De bedste hilsener til lærere og kammerater, især dem fra Vesterled.

Jørgen Kjølbj, »Tårnkilde«, Langå, Rygård.

Kære kammerater!

Pludselig skal man til at tænke 10 år tilbage i tiden, og opdager med eet, hvor meget man har oplevet. Jeg skal her prøve at give en kort skildring af, hvorledes disse år er gået for mig.

Da skolen sluttede, kom jeg igen i gartnerlære, først i Tved ved Svendborg, dernæst på Thurø, og de sidste 1½ år af min læretid hjemme. I foråret 1954 rejst ejeg til København ind på et stort gartneri i Rødovre, der var 33 drivhuse og 54 mand beskæftiget. Det var nærmest en fabrik, jeg gik ved det samme arbejde i 7 mdr. Det er helt rart at være i en stor by et stykke tid, men når skat, sygekasse og pensionat var betalt, blev der ikke meget tilbage.

De sidste 5 år har jeg været hjemme for at hjælpe til på gartneriet. For 2½ år siden blev jeg gift, og vi kunne flytte ind i et lille nyt hus, som vi efter et par sparsommelige år var i stand til at bygge. Vi har nu en lille pige på et år, hun har lige lært at gå.

Jeg har ikke foretaget nogle længere rejser i de forløbne år, men jeg har haft nogle gode ferier rundt i landet, bl. a. til Bornholm. I 1951 var jeg i Tyskland og besøgte min broder, der dengang lå ved den danske brigade, på den tur så jeg, hvorledes store dele af Hamborg var lagt i ruiner.

Turen til Tyskland har min kone og jeg dog senere foretaget, og i løbet af de 4 år var Hamborg ikke til at kende igen, vi kørte videre til Harzburg og Goslar og fik et lille indtryk af det skønne Harzen.

Jeg glæder mig til at høre, hvad I har oplevet, og håber at møde mange gamle kammerater på skolen til jul.

Med venlig hilsen *Gunnar Pedersen, Vejstrup.*

Kære kammerater!

Da vi rejste fra skolen, tog jeg plads i Sdr. Højrup, fem

km fra Ringe, der blev jeg i 1½ år, men så vendte jeg tilbage til Hammel, også i 1½ år, så kom den tid, hvor man skulle aftjene sin værnepligt. Det foregik i Viborg de første 6 mdr., men så kom vi til Itzeho, »Det danske kommando i Tyskland«. Det var jo spændende og vi oplevede også en masse gode ture rundt i Nordtyskland, men året var gået, og vi blev hjemsendt. Herefter tjente jeg i Gjern i 1½ år, men så blev jeg tilbudt et stykke jord på 10 ha, og i sommeren 1955 byggede jeg en ejendom. Al begyndelse er svær, men året efter blev jeg gift, og nu har vi en lille pige på 2 år, der hedder Inger, hun er jo ved at kunne hjælpe med lidt af hvert. Dette er bare i korte træk, hvad jeg har oplevet i de 10 år, der er gået, siden vi skiltes.

Hermed sender jeg de bedste hilsener samt ønsket om en rigtig glædelig jul og et godt nytår til alle lærere og elever fra vinteren 1949—50.

Statshusmand *Ove Østergård Jensen*,
Gjerngårdens mark, Hammel.

Kære kammerater fra vinteren 49.

Nu, jeg sidder og skal sende jer en hilsen, får jeg øje på et træ ude i haven. Det blæser, og bladene flyver hid og did for vinden. Nogle blade finder snart et hvilested, andre finder også læ, men kun for en stund, så hvirvles de atter op og flyver langt væk. — Bladene er os — det nøgne træ — skolen. Vi fløj fra skolen ud i verden, spredt for alle vinde. Nogle af os fandt måske snart et ståsted i tilværelsen, andre af os måtte måske gennem mange storme, inden vi fandt læ. Faktisk 10 lange år med mange forskellige påvirkninger, ja vel sagtens de 10 længste år i vort liv, som har udviklet os fra barn til voksen, så vi med et lille hjertesuk, hvis vi pludselig alle sad på bænken i den gamle skole igen, ja selv den er jo også nu en saga blót, måtte sige: »Ak, hvor forandret!«

Og ikke alene i vor egen lille tilværelse er der sket forandringer, men hvad er der ikke sket ude i den store verden i de 10 lange år. Vi kan nu i vor stue følge begivenhedernes gang gennem fjernsynet, og næste gang efterskolen skal på

udflugt, må den vel overveje, om det ikke vil være passende at tage en tur til månen. Ja, der er sket de utroligste ting.

Men ser man flygtigt tilbage på tiden, der er gået, undrer man sig over, at det er sandt, det er 10 år siden, vi slog vore folder sammen i Ringe. Det er naturligvis godt, at tiden går hurtigt, det er da tegn på, at man ikke keder sig. Det har jeg heller ikke gjort, skønt jeg det meste af tiden har siddet på skolebænken, og det gør jeg endnu, blot på et lidt blødere sæde. Jeg er havnet eller rettere mellemlandet i Sydsjælland som lærerinde ved en dejlig ny skole, samtidig er jeg organist og bibliotekar, så tiden iler af sted, og det er kun, når man står stille og ser tilbage på det, der er sket, at 10 år er mange år.

De bedste hilsener til jer alle sender *Julie Dittlersen*.

Vinteren 1949—50.

Efter et par år at have været hjemme og haft et par pladser, rejste jeg nov. 54 til England, hvor jeg havde et meget interessant og oplevelsesrigt år ovre. Vinteren 56—57 var jeg elev på gymnastikhøjskolen i Ollerup. Blev gift i maj 58 med Hans Rasmussen og fik en dejlig pige den 4. okt. i år.

Med dette ønsker jeg kammerater, forstander og lærere en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Vibeke Rasmussen (Larsen), Egense, Egense st.

Odense, d. 25.10.1959.

Kære gamle kammerater!

Da jeg var færdig med efterskolen, var jeg i huset i Ringe et års tid. Jeg gik og ventede på en læreplads, det var ikke let, men det lykkedes da tilsidst. Jeg kom i manufaktur-lære i Ringe, det varede 4 år, og de 3 år gik jeg på handels-skole. Da jeg så blev udlært, ville jeg ud at se noget andet, rejste så til Roskilde og fik arbejde der. Jeg var glad for at være der, men rejsen hjem tog jo så meget tid med Storebælt, så efter 1 år rejste jeg tilbage til Fyn igen. Jeg var heldig at få arbejde i Odense. Der har jeg så været i snart

4 år. Jeg bor herude på et godt værelse, det er jo rarere end at rejse frem og tilbage. Ellers har jeg ikke oplevet noget, det går stille og roligt.

Jeg er ikke gift endnu, men forlovet.

De bedste hilsener til alle gamle kammerater, lærere og familien Hedemann.

Lis Pedersen, Nyborgvej 23, Odense.

Til gamle venner!

Jeg skal fortælle jer lidt om, hvordan de 10 år er forløbet for mig:

Første ½ år var jeg stuepige hos fru Grosen på højskolen i Vallekilde nabo til mit hjem, og vinteren derefter hjemme hos far og mor. I maj 51 fulgtes jeg med en veninde fra Bold til Norge, sejlede fra København til Oslo, besøgte familie i Tønsberg og Eidsvoll og fortsatte opover til Trondheim til mere familie. Der fik vi begge i løbet af få dage plads hos jødiske familier. En dejlig sommer, hvor jeg lærte meget om jødiske skikke, om norsk dagligliv og norsk natur. Et besøg gjaldt selvfølgelig også fars hjem i nærheden af Steinkjer.

Til okt. rejste jeg alene hjem over Sverige med ophold i Stockholm. I 1½ år derefter tjente jeg på »Svendsbjerg«, endnu en nabo til hjemmet. En stor gård med dejlig meget arbejde, men også tid til at følge alt i gymnastikforeningen. Foråret 53 tog jeg til gymnastikhøjskolen i Viborg fra 3. maj til 15. sept. Det blev en tid, jeg aldrig glemmer, det er svært at beskrive hvorfor. Jeg håber, at mange af jer selv har haft en tid på højskole, så ved I, hvor god en tid, det var. Så fik jeg lyst til at blive i Jylland og fik en plads i Skærring ved Århus 1 år fra nov. 53, og prøvede så for første gang at lede gymnastik, et hold unge piger den vinter, og småpiger et par måneder sidst på sommeren. Det gav lyst til mere gymnastik, så jeg fortsatte i Viborg fra nov. 54 til april 55. En vinter på sin vis bedre end sommeren deroppe, dejlige måneder, som alt for hurtigt fik ende. Det var da meningen, at jeg ville have søgt en plads på en skole, hvor jeg kunne hjælpe til med bl. a. gymnastik og håndarbejde;

men jeg gik i stedet for hen og forlovede mig med en politibetjent, der havde station i København, han er fynbo fra Gislev, der er vist en enkelt af jer, som kender Frode Nykjær Larsen fra Sandager. Det resulterede i, at jeg kom hjem til Vallekilde det næste års tid fra april 55 til vi blev gift der i maj 56. Så flyttede jeg med til byen, hvor vi boede til leje 1 år, mens vi byggede os et lille hus i Islev, 10 km udenfor selve København. April 57 kunne vi flytte ind, det var dejligt at komme ud af byen igen og i sit eget hus. Det er jo endnu i yderkanten, men her bygges jo stadigvæk. Frode har nu station i Rødovre, altså i den kommune, hvori vi bor, mod før på Østerbro. Vi har det så dejligt med hus og have — og en lille datter, Estrid, på nu snart 10 mdr. Så er jeg nok nået gennem de 10 års små begivenheder og glæder mig til at høre om I andres oplevelser også. Een af jer har jeg mødt fornylig: Henny Storm. Vi blev i familie sidste år, da hun blev gift med Frodes yngste bror.

Venlig hilsen til alle fra

Asta Hervik Nykjær, Vinkelvænget 15, Brønshøj.

Middelfart, d. 9.11.59.

Jeg skal her prøve på at fortælle lidt om, hvad jeg har oplevet og foretaget mig, siden vi skiltes efter fem dejlige mdr. på Ringe Efterskole.

Den første tid var jeg hjemme som pige, hvorefter jeg tog plads på en gård i Højby (her på Fyn); her havde jeg en ualmindelig god plads, vi var to piger, så vi havde det tit morsomt. Da jeg havde været der et år, tog jeg igen på skole, denne gang på Frederiksborg højskole, her havde jeg en uforglemmelig vinter, som ikke kan beskrives, men skal opleves. Højdepunktet i vinteren var vel nok udvekslingen med en svensk højskole, det var interessant og morsomt at se, hvordan forholdene er på en svensk højskole. Vi havde mange dejlige ture i omegnen, højskolen lå nær ved Göteborg, så vi var også inde og se lidt af byen, samt i teater om aftenen, men selv om vi havde en dejlig uge i Sverige, var det alligevel dejligt at komme tilbage til Frederiksborg, og til de kammerater, som var blevet tilbage på skolen. Men

tiden går jo hurtigt, og nu skulle vi igen til og pakke kufferten.

Om sommeren havde jeg plads i Rudme friskole (nær mit hjem), det var den sommer, der var landsstævne i Odense. Fru Øland, som jeg tjente hos, ledede Svendborg amts pigehold, så jeg havde jo god lejlighed til at deltage, det var også en oplevelse at være med, samt se alle de forskellige hold.

Den 1. april 1955 rejste jeg til Kolding sygehus, som økonoma, her var jeg i tre år, samt ½ år på skole i København, som et led i min uddannelse.

Den dag, jeg begyndte, tænkte jeg uha, tre år, det er vel nok lang tid, men når jeg ser tilbage, forstår jeg ikke, hvor tiden er blevet af. Det er en tid, hvor man får set og lært en masse.

Da jeg var udlært, rejste jeg til Esbjerg sygehus som assistent, her var jeg i otte mdr., men jeg kunne ikke rigtig finde mig til rette, så da de søgte en ass. på Middelfart amtssygehus, søgte jeg pladsen, og her har jeg så været siden første juni.

Ja, det er lidt om, hvad jeg har oplevet, og jeg vil her slutte med at ønske Hedemann og alle mine kammerater fra vinteren 49—50 en glædelig jul.

Venlig hilsen fra

Bente Hansen.

Hvordan er de ti år så gået, ja for mit vedkommende er de gået sådan: først nogle år som husassistent, derefter et 5 mdr.s ophold på Hadsten husholdningsskole, derefter tog jeg så til Sønderborg og var ekspeditrice i en bagerforretning, siden var jeg i en forretning i Odense.

Et par små udenlandsrejser er der også blevet tid til, først til Stavanger, Norge på besøg hos en penneveninde, og senere har jeg været på en bustur til Harzen. Den 19. juli i år blev jeg gift, og vi bor nu i Osted ved Roskilde, hvor min mand er mejerist, og jeg har arbejde den halve dag i en forretning i Roskilde; vi har en dejlig moderne lejlighed og en lille »Fiat«, og kan således næsten ikke ønske os mere.

Til sidst vil jeg ønske forstander Hedemann, elever, læ-

rere og lærerinder fra vinteren 1949—50 en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Venlig hilsen fra

Marie-Louise Simonsen, f. Jacobsen, Korinth.

Vester-Sottrup, d. 6. 11. 59.

Kære allesammen!

Jeg har haft forskellige pladsér i huset på Als og Sundevad. Nu har jeg været gift i næsten 5 år og bor i Vester-Sottrup, min mand kører lastvogn for foderstofforretningen her i byen. Vi har en dejlig pige på 4 år, som jo nok er blevet noget forkælet, eftersom hun er enebarn; hun har ellers haft en lillesøster, men, desværre måtte vi kun beholde hende i ½ år, i går kunne hun have været 1 år.

Nu vil jeg slutte med at ønske jer alle en glædelig jul samt et godt nytår.

Venlig hilsen.

Inge Magrete Sørensen, f. Johansen, Vester-Sottrup.

Kollemorten skole, novbr. 1959.

Kære alle!

Når vi i år fejrer 10 års jubilæum for månederne på Ringe Efterskole, så syntes det, som om det var i går, vi var der. Men tænk så på alt, hvad vi har oplevet i de mellemliggende år, så synes vi vist alligevel, det godt kan passe, det er 10 år, siden vi sagde farvel til Ringe. Sådan er det i hvert fald for mig.

Jeg tænker tit på, hvor alle I andre fra den sommer er henne, og hvordan det er gået jer. En del, dog kun få, har jeg stadig forbindelse med, men hvor er alle I andre?

Nu vil jeg fortælle om, hvordan tilværelsen har formet sig for mig.

Efter opholdet på Ringe Efterskole havde jeg plads på en gård ved Skårup, her lærte jeg, hvordan man skurer, skrubber og kokkererer. Derefter fik jeg plads hos pastor

Clemens Sørensen i Svendborg, her havde jeg nogle dejlige år, jeg lærte den familie at kende som prægtige mennesker. Men præsten sled sig selv op, hjertet nægtede at følge med, og han døde fra kone og tre dejlige drenge. Samtidig med de flyttede fra præstegården, sagde jeg farvel til tilværelsen som husassistent, jeg havde bestemt mig for at læse til lærerinde, og da der er seminarium i Skårup, havde jeg den store fordel at kunne bo og spise hjemme, hvilket sparer mange penge. Men tro nu ikke, man lige kan sige »jeg vil være lærerinde« og så begynde at læse og regne med, man nu er sikker, — nej; så let går det ikke. Jeg gik i forberedelsesklassen 1 år, vel nok det mest spændende og nervepirrende år i mit liv. Vi var 34 i klassen, der var en dumpeprocent på ca. 50, men jeg var heldig, jeg var blandt dem, der slap levende gennem skærsilden. Derefter fulgte 4 strenge, men dejlige år, og i maj 1958 kunne jeg forlade seminariet med en gul konvolut i hånden — det var en stor dag.

Nu var tiden kommet, da jeg skulle til at søge plads. Jeg søgte i Jylland, og i dag sidder jeg godt gemt herovre. Jeg er i en landsby, der hedder Kollemorten, den ligger nordvest for Vejle. Her er en dejlig, næsten ny skole med godt 100 børn og 5 lærerkræfter. Selv bor jeg oven på skolen i en dejlig lejlighed. Skulle nogen af jer være her i nærheden eller engang komme forbi, er I velkomne til at besøge mig.

Med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår til Hede-
mann, lærere, lærerinder og alle sommerpigerne 1949 sendes de bedste hilsener.

Tove Piil Christensen, Kollemorten skole.

Venslev 6. 11. 1959.

Kære kammerater fra sommeren 1949!

Da jeg kom fra skolen, fik jeg plads på en gård, der var jeg et år. Så prøvede jeg og tage plads i en forretning i byen, men, uha, jeg er født på landet, så jeg kunne ikke trives i byen, så jeg tog atter ud på en gård. I 1952 rejste jeg ned på en gård ved Skælskør, og hernede traf jeg min mand. Vi blev gift den 24. maj 1953. Vi overtog mine svigerforældres sted her i Venslev, vi har 16 tdr. land, og har forpag-

tet nabogården på 25 tdr., så nu har vi 40 tdr. land i det hele. I oktober 1956 fik vi os en søn, han var meget syg, da han var fem dage gammel blev han opereret, men nu trives han godt. I år den 24. juli fik vi søn nr. 2, så jeg var ikke rigtig kommet til hægterne, da der var 10 års jubilæum; jeg ville ellers gerne have haft en sludder med jer og set den nye skole. Da jeg var der sidst, var den knap færdig. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at spørge, hvor er vandrebogen? Det er snart 2 år siden, jeg havde den. Tag jer selv i nakken og se at få den sendt af sted, os, som gerne vil holde forsendelsen vedlige synes ikke, vedkommende kan være bekendt at beholde den så længe.

Til slut vil jeg sende en hilsen og ønsket om en rigtig god jul og et godt nytår til alle lærere, lærerinder og kammerater fra sommeren 1949.

Min adresse er: Anni Lise Andersen, Venslev, Ruds.

Kommer I forbi, så kig indenfor. Fruen giver sikkert kaffe.

Venlig hilsen.

Anni Lise Andersen.

Søndersø i novbr. 1959.

Jeg vil prøve at fortælle lidt om, hvad jeg har foretaget mig siden den dejlige og lærerige sommer 1949, — selv om jeg ikke har været ude for de store sensationer.

En månedstid efter, at jeg havde forladt skolen, fik jeg plads i huset hos præsten i mit hjem sogn, hvor jeg havde en dejlig tid hos rare mennesker. I nogle år skiftede jeg så mellem forskellige huslige pladser på Kerteminde- og Børgenseegnen, hvor jeg også hjalp til med lidt høstarbejde, hvis det var en gård, jeg var på, eller i mølleriet, i den tid jeg var på en mølle, da jeg interesserer mig for den slags arbejde, tillige med det huslige.

Ind imellem har jeg været hjemme i Vester Kærby og hjælpe til på min fars og mors gård.

Af rejser har jeg faktisk ikke foretaget nogen større, ud over at jeg har været på ferie og udflugter rundt i landet, såsom Midt- og Vestjylland, en dejlig ugestid på Bornholm,

der jo har en storslået og helt anden natur, end vi kender her på Fyn.

En tur i Sydslesvig har jeg også været og besøgt Flensborg, Slesvig, Isted og ovre på Sild, hvor vi overalt mødte flinke mennesker.

Sommeren 1958 havde jeg en dejlig og lærerig tid på Odense fagskole, hvor vi lærte at tegne mønstre, klippe og sy vort eget tøj.

Nu er jeg bosat i Søndersø, lige ved skoven, som jeg synes har en vis skønhed hele året rundt. Min mand og jeg har en gård her, og vi blev gift januar 1959. Vi er meget glade for at arbejde med vores eget, og så har vi flinke naboer, hvad der også er noget værd.

Hør piger, hvor er vores vandrebøger blevet af, er de gået helt i stå? Jeg synes, det er en skam, hvis det er tilfældet.

Mange hilsener og gode ønsker for julen og fremtiden til kammerater, forstander Hedemann, lærerinder og lærere fra sommeren 1949.

Irene Nielsen, f. Larsen, Søndersø skov, Søndersø.

Gelballe, d. 9. 11. 59.

Kære allesammen!

Jeg vil nu i korte træk fortælle, hvor jeg har været siden. Først fik jeg plads på en gård i Vellerup, der var jeg et år, så flyttede jeg til Bjerndrup, siden til Bovlund og så til Sønderhav ved Flensborg fjord, hvor jeg var kokkepige på et rekreationshjem for krigsinvalidere fra første verdenskrig. Derfra fik jeg plads i Holte hos et direktørpar, hvor jeg var meget glad for at være. Derefter var jeg hjemme en vinter. Blev så gift og flyttede til Gelballe, hvor min mand var fodermester på tyrestationen, der var vi et år og købte så selv en ejendom her i Gelballe, hvor vi har været siden. Vi har tre børn.

Nu de venligste hilsener til familien Hedemann og alle piger fra sommeren 49.

Astrid Ditlevsen, f. Petersen, Gelballe pr. Lunderskov.

Kære kammerater fra sommeren 49!

Det skal være mig en glæde at sende mit lille bidrag til elevskriftet 1959.

Ja, elevskriftet er noget af det bedste, posten kan komme med til jul. Lige meget, hvor travlt jeg har med juleforberedelserne, kan jeg ikke lade være med at blade det igennem. Pludselig må jeg tage mig sammen og lægge det til bedre tider, for nu skal jeg altså se til den kage inde i ovnen, og jeg skal også røre i rødkålen, inden den brænder på. Først en af juledagene kommer elevskriftet igen frem, men så er det også for at blive læst grundigt igennem.

Inden jeg fortæller lidt om de 10 år, der er gået, vil jeg tænke tilbage til sommeren 49. Hvor var det en herlig sommer — 33 piger, der hverken var børn eller voksne, bare en flok »store tøser«. Hvor lærte vi meget den sommer, lærte hvad kammeratskab er og lærte at lytte til, når andre taler. Mon ikke I alle husker Hedemanns timer med verdenshistorie, der var »bom stille«, mens vi bare lyttede. Og husker I de dejlige aftenture med Hedemann, hvor vi gik ud i skoven og satte os og sang aftensange. Jeg kan aldrig synge »Der står et slot i Vesterled«, uden at jeg kommer til at tænke på disse aftenture.

Så lidt om de 10 år. Da jeg kom hjem fra efterskolen, var jeg først hjemme en vinter. Om sommeren tjente jeg på en stor gård og var så hjemme igen, til jeg i sommeren 1952 var på gymnastikhøjskolen i Viborg. Det var en dejlig sommer, og jeg lærte meget om gymnastik deroppe. Jeg har ledet mange hold, siden jeg kom hjem derfra, og skal også lede to hold småpiger i vinter.

Inden jeg rejste på Viborg, var jeg blevet forlovet med en jyde. I hans soldatertid lå han et halvt år i Itzehoe, og jeg var nede at besøge ham. Han fik fri om dagen i de tre dage, jeg var dernede, og vi nåede at se en masse ting. Den ene dag var vi i Hamburg og så alt det ødelagte fra krigen. Jeg var så hjemme fra efteråret 52 til efteråret 53. Den 18. september 53 blev jeg gift. Vi købte en lille gård her i Søndersted 15 km syd for Holbæk. Her har vi boet siden, og det har været seks dejlige år med nok at tage fat på, men hvad gør det, når man er ung og er to om det. Nu kunne jeg jo

tiemt have seks børn, men det har jeg ikke — aldrig eet — og det kan vist ikke blive anderledes. Kedeligt nok, da vi begge to er så glade for børn. Min mands store hobby er grise, så dem har vi mange af, og de er alle med stamtavle.

Tove »Søby«, prøv at få fat i den vandrebog og send den så videre.

Så sender jeg pigerne fra sommeren 49, alle lærerne og familien Hedemann de bedste hilsener og ønsker jer alle en glædelig jul og et godt nytår.

Ellen Laigård, f. Frandsen, Søndersted pr. Tølløse.

Lundforlund d. 8. 11.

Kære piger fra sommeren 49.

I de ti år, der er gået, har jeg oplevet en del, siden vi havde vore kronede dage i Ringe, det eneste, jeg ikke har gennemgået, er giftermålet, og jeg er heller ikke forlovet. Jeg har haft forskellige pladser, på en gård, hos et lærerpar, og rejste i 1954 til Island, efter at jeg havde været på højskole på Bornholm i sommermånederne, hvor jeg var i huset hos en lægefamilie i Akureyri, 80 km fra polarcirklen, som jeg fløj over, da jeg var på landets nordligste punkt — øen Grimsey. Jeg fløj derop og sejlede hjem et år efter, og var godt søsyg, i de 5 dage det varede at sejle hjem i, men det var et år fuld af oplevelser, enten det så var nordlysene, midnatssolen, geysirens sprudlende, kogende meterhøje dampøjle, gletschere eller lavamarkerne, så er det en oplevelse, man altid vil mindes med glæde; jeg fik taget omkring 500 billeder deroppe.

Siden 56 har jeg så først været stuepige og dernæst kokkepige på et nyopført alderdomshjem i Slotsbjergby.

Fra den 1. novbr. er jeg kommet hjem (og det er stadig i Lundforlund, jeg bor), for jeg er nemlig blevet KM, kvindelag mariner, og har til stadighed arbejde i Korsør ved siden af mit daglige job, men det er meningen, jeg skal fast ansættes ved søværnet, og skal så være hjemme indtil da.

Det er i store træk mine oplevelser siden 49, på arbejdsområdet, jeg har også set mig en del omkring, dels pr. bil, knallert og cykel og har også set landet fra en lille sports-

flyvemaskine. Sidste år cyklede jeg til Flensborg og over Als hjem. Det sydlige Sverige har jeg været rundt et par gange, og på sejlturen hjem fra Island var vi både ved Færøerne og lagde også til i Leth og kørte derfra til Birmingham.

Nu må jeg vist hellere slutte og sender jer hermed alle, særlig jer piger fra sommeren 49 og Hedemann mine hjerteligste hilsener.

Gurli Brogård Hansen, »Brogård«, Lundforlund.

Styrtom, d. 9. 11. 59.

Til forstander Karl Hedemann!

Efter skoleopholdet i Ringe, som forresten var en dejlig sorgløs til, begyndte livets alvor. Jeg kom i huset hos ældre, dansksindede mennesker, fru var dansk, iøvrigt en broderdatter til Bjørnstjerne Bjørnsson, så alt det vi lærte om den store digter kom mig til gode, fru var en god fortæller. Jeg var glad for pladsen, men de mange besøg i moderlandet havde givet mig et andet livssyn. Den tyske mentalitet, som i høj grad viger fra den danske, gav mig følelsen af, at jeg, trods min fødsel og opvækst dernede, ikke var på bølgelængde med dem. Jeg besøgte flittigt ungdomsforeningen, var med største lyst med i alt, men det tilfredsstillende mig trods alt ikke. Jeg kom så i plads på en stor gård på Sjælland for at tjene, eller rettere spare penge sammen til ophold på en husholdningsskole. Kom til »Borrehus« i Kolding, lærte en mængde, men skoleopholdet i Ringe står klarere for mig. Men som sagt, det var en sorgløs tid, det kan godt være, at livets alvor tyngede mig mere, jeg var jo også blevet ældre. — Det har altid været mit store ønske at blive sygeplejerske, men det var svært. Jeg kom ud i modvind, familien satte sig imod mine planer, men min vilje var stærkest, jeg har aldrig fortrudt. Ved sundhedstjenesten i Flensborg, den danske, var jeg ca. 1½ år, fortsatte uddannelsen i Haderslev, henholdsvis by- og amtssygehuset. Den tid, ca. 4½ år, var den dejligste tid, det er hårdt arbejde, både fysisk og psykisk, men en indre tilfredsstillelse. Det var med største glæde, jeg gik til arbejdet, selvom det måske ikke

altid var lige morsomt, der var mange alvorlige stunder, hvor man skal holde hjernen klar. Det lyder måske helt utroligt, men man får et helt andet syn på mennesket fra i dag, det er slet ikke så rædden på bunden, som mange vil gøre det til, nej, det kommer helt an på den enkelte, om man får det ud af livet, som skæbnen nu engang har bestemt. I Flensborg passede jeg forresten en tidligere elev fra Efterskolen, jeg mener, han hed Ernst til fornavn, han døde desværre var uheldbredelig syg. Vi talte tit om skolenovre på det dejlige Fyn, det var, ligesom han var med i det igen.

Jeg er lykkelig gift nu. Min mand er maskinmester på en mælkekondenseringsfabrik. Vi har to dejlige børn, Kirsten 3 år, Kaj 1½ år, rigtig den nordiske æt, lyshåret og blåøjjet. Det er jo et mægtig spring at gøre fra sygeplejen ind i ægtstanden. Nu skulle man jo tro, at opholdet på husholdningsskolen kom mig til gode, men ak, det hele var som blæst bort. Men nå, vi levede jo kun ved mine madkunster, omend det sommetider var drøjt, til trøst for alle, nu har jeg fået det lært. — Vi bor ved Åbenrå fjord, der er dejligt hernede, skoven er også ganske tæt ved, så vi er tilfredse. — Inden jeg kom til sygeplejen, kendte jeg min mand, så i hver ferie var vi ude at rejse, vi kom længere sydpå for hvert år. Det var en dejlig tid med mange oplevelser og minder. Ja, jeg kunne blive ved, jeg har oplevet både ondt og godt, mest af det gode naturligvis.

Jeg vil gerne sende en hjertelig hilsen til sommerholdet 1949, jeg håber, at mange vil møde til elevmødet, det er i hver fald min mening at komme. En særlig hilsen til Skarøpigerne, tak Grethe, vi havde en dejlig week-end ude ved jer.

De bedste hilsener og alt godt i fremtiden ønskes af

Ingeborg Jensen, f. Sørensen.

Elevforeningens regnskab 1958—59

INDTÆGT

September 6.	Beholdning: Kontant	45,06
- 6.	— Giro	7,08
- 6.	Indk. ved elevmøde	1495,00
Oktober 29.	Hævet i banken	175,00
- 31.	Renter i banken til 11/11 1958	26,88
December 13.	Hævet i banken	880,00
- 29.	Indk. ved julefesten	459,20
-	Solgt elevskrifter	3734,60
Januar 23.	Indk. ved møde	327,50
Februar 19.	Indk. ved møde	474,00
Marts 20.	Rente på girokonto	2,48
	Renter i banken til 1/5 1959	19,04
	Renter i sparekassen fra 11/6 1958 til 11/6 1959	10,52
	Ialt . . .	<u>7656,36</u>

UDGIFT

September 6.	Udgifter ved elevmøde	1313,80
Oktober 29.	Tilskud til nogle elever	362,40
- 31.	Renter til 1/11 1958 indsat i bank	26,88
December 13.	Frimærker ..	856,05
- 13.	Julefest	383,50
Januar 16.	Trykning af elevskrifter m.m.	1945,45
- 23.	Foredrag af Palle Lauring	335,00
-	Telefon og annoncer	65,06
Februar 19.	Underholdning af fru Ellen Malberg	400,00
- 19.	Udgifter ved møde	67,00
April 8.	Betaling for girouddrag	1,25
- 10.	Indsat i bank	1800,00
	Renter til 1/5 1958 indsat i bank	19,04
	Renter fra 11/6 58 til 11/6 59 indsat i sparek.	10,52
	Beholdning: Giro	2,86
	— Kontant	67,55
	Ialt . . .	<u>7656,36</u>

FORMUE

Bankbog	2941,16
Sparekassebog	296,83
Giro	2,86
Kontant	67,55
Ialt . . .	<u>3308,40</u>

Ovenstående regnskab er d. d. gennemgået og fundet i orden. Bankbøger er os forevist.

Ringe, den 4. september 1959.

Thomas Nielsen.

Inge Pedersen.

Sommerskolen 1959.

Ruth Achermann, Ikast
Grete Andersen, Christiansfeld
Yrsa Andersen, Odense
Lis Bjerrum, Ærøskøbing
Lena Bloumsø, Jægerspris
Birgitte K. Christensen, Odense
Inge M. Christensen, Samsø
Jytte Christiansen, Lejbølle
Lise Christiansen, Herlufmagle
Jytte Clausen, Høruphav
Inger Dam, Nørreby
Karen Fischer, Ringe
Tove Kate Frederiksen, Odense
Anni Tove Freytog, Pejrup
Inger Maegård, Eskildstrup
Ingrid Hansen, Tranekær
Grete Hansen, Hjallesc
Karen Hansen, Højrup
Kirsten Strarup Hansen, Sdr. Højrup
Lisa M. Hansen, Vemmenæs
Tove Hansen, Dunkær
Vera Merete Hansen, Vejsnæs
Margit Hønholt, Falsled
Britta Elkjær Jensen, København
Elin Friis Jensen, Nr. Åby
Inge S. Jensen, Ferritslev
Rita Gynther Jensen, Herlufmagle
Kirsten M. Johansen, Hesselager
Gurli Jørgensen, Kassemosé
Hanne Jørgensen, Ærøskøbing
Hanne K. Jørgensen, Rosilde
Else Kjær, Farre
Birgit Koll, Vemmenæs
Birthe W. Kringelum, Kerteminde
Ena Kristiansen, Tryggelev
Helene Kristensen, Ejby
Emma A. Larsen, Vantinge
Hanne Larsen, Rostrup
Inge M. Larsen, Hennetved
Inge K. Larsen, Revninge
Nina Larsen, Beldringe
Kirsten E. Madsen, Dunkær
Helga Moos, Hønsnap
Kamma Møller, Farre
Connie Nielsen, Ganløse
Estrid Nielsen, Marielyst
Hanne Nielsen, Lunde
Inger G. Nielsen, Hasle
Isa Thiel Nielsen, Gl. Ejby
Karen R. Nielsen, Korsør
Kit Heiberg Nielsen, Hesselager
Rigmor Nørbæk, Rindsholm

Bente Nørregård, Ærøskøbing
Anne Grete Pedersen, Svendborg
Else Pedersen, Rørbæk
Jytte Sandbæk Pedersen, Idum
Ingrid Pedersen, Skamby
Ingelise Pedersen, Rudkøbing
Inger Lise Pedersen, Lyø
Gunhild Høj Pedersen, Oxbøl
Lisa Jette Pedersen, Lejbølle
Edith Rasmussen, Hundstrup
Else Riber Rasmussen, Nr. Søby
Frida E. Rasmussen, Abildskov
Jane Elise Rasmussen, Skamby
Karin Lillian Rasmussen, Høruphav
Anne Elisabeth Ravn, Haderslev
Birthe Simonsen, Odense
Kirsten Stærmosé, Odense
Iris Sørensen, Kassemosé
Kirsten Marie Sørensen, Hokkerup
Åse Tønder, Brorsbøl
Birthe T. Vad, Ikast
Karen Margrethe Jørgensen, Egebjerg

Vinterskolen 1959—60.

Edel M. Agård, Espe
Edel K. Andersen, Volderslev
Hanne M. Andersen, Dinestrup
Jytte H. Berntsen, Måre
Inge Bluum, Døjringe
Else Cordua, Vestermarie
Annelis Christensen, Kirkeby
Inge Christensen, Hundstrup
Bodil Frederiksen, Middelfart
Lis Møller Foged, Rårud
Bente Hansen, Fjellerup
Birthe Hansen, Fjellerup
Eva Kirstine Hansen, Håstrup
Grethe Hansen, Skellerup
Gunna Hansen, Jordløse
Ina Hansen, Aunslev
Inga Holst Hansen, Nymark
Lone Strange Hansen, Klemmensker
Margit Hansen, Skellerup
Margit Skov Hansen, Vantinge
Gurli Henriksen, Hundslev
Bente Maegård Jørgensen, Kissendrup
Lis E. Jensen, Højby
Grete Jørgensen, Pejrup
Hanne A. Jensen, Volderslev
Åse Østerlund Knudsen, Grevinge
Lene Kofoed, Klemmensker
Annette Larsen, K. Stillinge
Inge Elise Larsen, Gestelevlunde
Lisbeth Larsen, Besser
Vibeke Larsen, Aunslev
Tove Lindøe, Revninge
Birthe Meisner Ludvigsen, Vemmelev
Ellen M. Madsen, Pejrup
Inge Rødgård Møller, V. Løve
Conni I. Nielsen, Løve
Lis Nielsen, Hennesborg
Anni Nielsen, Espe
Anna Ruth Pedersen, Ringe
Birthe Vadmann Pedersen, Døjringe
Margit Pedersen, Rudbøl
Elin M. Rasmussen, Hundstrup
Inge Lis Rasmussen, Strandtved
Solvejg Rasmussen, Aunslev
Anne M. Schmidt, O. Tandslet
Alice Thaisen, Skalkendrup
Else Vehl, O. Tandslet
Inger Vestberg, Kalundborg
Jette Jørgensen, Ellinge
Knud D. Andersen, Rynkeby
Leo B. Andersen, Braulstrup
Søren Uffe Bendtsen, Kerteminde

Edmund Brockstedt, Thorup
Find Christensen, Lamdrup
Jørgen B. Christensen, Kerteminde
Kurt Christensen, V. Løve
Poul Christensen, Mynderup
Anders Jørgen Dahl, Espe
Arne Pedersen Fuglsang, Stenstrup
Arne Hansen, Pederstrup
Freddy John Hansen, Aunslev
Frede Greve Hansen, Rårud
Hans Hansen, Rynkeby
Hans Ove Hansen, Bågø
Kello A. Hansen, Tved
Knud Henriksen, Forlev
Ove Banggård Hansen, Stensby
Ove Dines Hansen, Svalmstrup
Hans Høj, Kerteminde
Bjarne Jakobsen, Gestelevlunde
Poul Hedemann Jensen, Hillerslev
Ole Johansen, Høm
Gunnar E. Jørgensen, Bågø
Keld Jørgensen, V. Hæsinge
Leo Langeskov Jørgensen, Hundslev
Olav Jørgensen, Gestelev
Jens Knudsen, Tvinde
Knud Knudsen, Thorup
Gunnar Kristoffersen, Frankerup
Hans V. Kristoffersen, Skringstrup
Svend M. Kristiansen, Høed
Jørgen E. Krogh, Gærup
Ove Lund, Revninge
Hans Kurt Madsen, Millinge
Bent Markvardsen, Ladby
Jørn E. Mikkelsen, Skrøbelev
Aksel Mortensen, Skårup
Flemming Olsen, K. Stillinge
Bent Pedersen, Studsgård
Find Pedersen, Korsør
Gunnar A. Person, Aunslev
Gunnar Erland Pedersen, Skårup
Rasmus J. Pedersen, Stenstrup
Vagn Bøge Pedersen, Hundslev
Karl Ove Rasmussen, Måre
Palle Rasmussen, Skårup
Bjarne Schack, Åsum
Knud E. Sørensen, Valsøllille
Karsten Nielsen, Kværndrup